

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	8. 2.	20 <u>19</u> GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	19-1/19-1	
VEZA:		
EPA:	652 XXVI	
SKRAĆENICA:	PRILOG:	

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 07-6093
Podgorica, 22. januara 2019. godine

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 27. decembra 2018. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O POSREDOVANJU PRI ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su dr KEMAL PURIŠIĆ, ministar rada i socijalnog staranja i EDINA ĐEŠIĆ, generalna direktorica Direktorata za tržiste rada i zapošljavanje u Ministarstvu rada i socijalnog staranja.

PREDSJEDNIK
Duško Marković, s. r.

PRIJEDLOG

ZAKON O POSREDOVANJU PRI ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI *

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet Član 1

Ovim zakonom uređuju se poslovi u vezi sa zapošljavanjem, prava i obaveze nezaposlenog lica, priprema za zapošljavanje i posredovanje pri zapošljavanju, aktivna politika zapošljavanja, postupak za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti, evidencije u oblasti zapošljavanja i druga pitanja od značaja za povećanje zaposlenosti i sprječavanje dugoročne nezaposlenosti u Crnoj Gori.

Upotreba rodno osjetljivog jezika Član 2

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Primjena zakona Član 3

Ovaj zakon primjenjuje se na nezaposlena lica, ostale tražioce zaposlenja i poslodavce.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na posredovanje pri zapošljavanju pomoraca, koje se uređuje posebnim zakonom.

Načela Član 4

Ovaj zakon zasniva se na načelima:

- 1) zabrane diskriminacije;
- 2) rodne ravnopravnosti;
- 3) afirmativne akcije usmjerene prema posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica;
- 4) nepristrasnosti u obavljanju poslova u vezi sa zapošljavanjem;
- 5) besplatnosti obavljanja poslova u vezi sa zapošljavanjem za nezaposlena lica i ostale tražioce zaposlenja.

Nezaposleno lice

Član 5

Nezaposleno lice je lice od 15 do 67 godina života, koje je crnogorski državljanin, nalazi se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), sposobno ili djelimično sposobno za rad, koje nije zasnovalo radni odnos, aktivno traži zaposlenje i raspoloživo je za rad.

Nezaposlenim licem, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se i stranac koji, u skladu sa posebnim zakonom, ima:

- dozvolu za stalni boravak;
- dozvolu za privremeni boravak za lice bez državljanstva;
- dozvolu za privremeni boravak do tri godine, u skladu sa članom 220 Zakona o strancima („Službeni list CG“, broj 12/18);
- dozvolu za privremeni boravak radi spajanja porodice sa crnogorskim državljaninom ili sa strancem koji ima dozvolu za stalni boravak;
- dozvolu za privremeni boravak iz humanitarnih razloga;
- priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu;
- odobren azil, supsidijarnu zaštitu ili koji traži međunarodnu zaštitu, protekom roka od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Lice koje se ne smatra nezaposlenim licem

Član 6

Nezaposlenim licem ne smatra se lice koje je:

- registrovano kao preduzetnik, odnosno koje obavlja profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje;
- jedini vlasnik ili vlasnik više od 51% u privrednom društvu, u skladu sa posebnim zakonom;
- poljoprivrednik - osiguranik, u skladu sa posebnim zakonom;
- korisnik penzije;
- redovan učenik;
- student osnovnih studija, u skladu sa posebnim zakonom.

Nezaposleno lice prilikom prijavljivanja u evidenciju o nezaposlenim licima potpisuje izjavu o podacima iz stava 1 ovog člana.

Prava i obaveze državljana država članica Evropske unije

Član 7

Državljeni država članica Evropske unije u pravima i obavezama utvrđenim ovim zakonom izjednačeni su sa crnogorskim državljanima.

Značenje pojedinih izraza

Član 8

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) ostali tražioci zaposlenja su lica koja se ne smatraju nezaposlenim licima, a koja se Zavodu mogu prijaviti radi savjetovanja i informisanja u svrhu razvoja i upravljanja karijerom i posredovanja pri zapošljavanju;
- 2) posebno osjetljive grupe nezaposlenih lica su lica koja su zbog različitih okolnosti u riziku od socijalne isključenosti (sociodemografske karakteristike, nedovoljno ili neodgovarajuće obrazovanje, zdravstveni razlozi i dr.), zbog čega su u nepovoljnijem položaju na tržištu rada;
- 3) osiguranik je lice koje je obavezno osigurano od nezaposlenosti, u skladu sa posebnim zakonom;
- 4) staž osiguranja je period u kojem je osiguranik bio osiguran i za koji je plaćen doprinos za osiguranje od nezaposlenosti, u skladu sa posebnim zakonom;
- 5) poslodavac je domaće ili strano pravno lice, odnosno dio stranog pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori, odnosno fizičko lice sa prebivalištem u Crnoj Gori, koje prijavljuje slobodno radno mjesto, koristi usluge za tržište rada i učestvuje u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa ovim zakonom;
- 6) strani poslodavac je strano pravno lice sa sjedištem van Crne Gore, odnosno fizičko lice sa prebivalištem van Crne Gore, koji prijavljuje potrebu za zapošljavanjem i koristi usluge posredovanja pri zapošljavanju, u skladu sa ovim zakonom;
- 7) organizator obrazovanja je pravno ili fizičko lice koje organizuje obrazovanje i osposobljavanje, u skladu sa posebnim propisima.

II. PRAVA I OBAVEZE NEZAPOSLENOG LICA

Prava nezaposlenog lica

Član 9

Nezaposleno lice ima pravo na:

- 1) novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti (u daljem tekstu: novčana naknada), u skladu sa ovim zakonom;
- 2) novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mјere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom i aktom organa državne uprave nadležnog za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo);
- 3) jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, ako zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme van mjesta prebivališta, u skladu sa aktom Ministarstva.

Obaveze nezaposlenog lica

Član 10

Nezaposleno lice ima obavezu da:

- 1) aktivno traži zaposlenje;
- 2) je raspoloživo za rad;
- 3) sa Zavodom zaključi individualni plan zapošljavanja i izvršava obaveze utvrđene individualnim planom zapošljavanja;
- 4) učestvuje u programima aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa ovim zakonom i individualnim planom zapošljavanja;
- 5) prihvati ponuđeno zaposlenje, u skladu sa ovim zakonom;
- 6) obavijesti Zavod o svakoj promjeni koja utiče na sticanje ili gubljenje prava, odnosno obaveza po ovom zakonu, a najkasnije osam dana od dana nastanka promjene.

Aktivno traženje zaposlenja i raspoloživost za rad

Član 11

Aktivno traženje zaposlenja podrazumijeva:

- 1) učešće u aktivnostima koje sprovodi Zavod, radi utvrđivanja individualnog plana zapošljavanja;
- 2) ispunjavanje svih obaveza u skladu sa ovim zakonom i individualnim planom zapošljavanja;
- 3) obraćanje poslodavcima radi traženja zaposlenja i praćenje i prijavljivanje na oglase.

Raspoloživost za rad podrazumijeva dostupnost nezaposlenog lica Zavodu, na svaki poziv Zavoda, odnosno u vrijeme određeno za individualne konsultacije, koje je utvrđeno individualnim planom zapošljavanja, a najmanje jednom za vrijeme od 45 dana ličnim dolaskom, radi pripreme za zapošljavanje i zaposlenja.

Zavod može uvažiti razloge nezaposlenog lica za neraspoloživost za rad, u smislu stava 2 ovog člana, u skladu sa aktom Ministarstva.

Način sprovođenja aktivnog traženja zaposlenja i raspoloživosti za rad, kao i opravdane razloge za neraspoloživost za rad u smislu ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Ponuđeno zaposlenje

Član 12

Ponuđenim zaposlenjem smatra se zaposlenje u okviru stečenog nivoa obrazovanja, kvalifikacije i radnog iskustva, odnosno zaposlenje iz utvrđenog individualnog plana zapošljavanja:

- 1) u mjestu prebivališta, odnosno boravka;
- 2) izvan mjeseta prebivališta, odnosno boravka, udaljenog do 60 km do mjesta rada, pod uslovom da poslodavac snosi troškove putovanja sredstvima javnog prevoza ili organizuje prevoz na posao i s posla ili

- 3) izvan mesta prebivališta, odnosno boravka, bez obzira na udaljenost do mesta rada, pod uslovom da je obezbijeden odgovarajući smještaj, u skladu sa aktom Ministarstva.

Ponuđenim zaposlenjem nakon 12 mjeseci od dana prijavljivanja u evidenciju nezaposlenih lica, smatra se zaposlenje koje odgovara njegovim ličnim i profesionalnim sposobnostima, koje je utvrđeno individualnim planom zapošljavanja, ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana.

Odredbe stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana ne odnose se na trudnicu; lice sa invaliditetom; jednog od roditelja sa djetetom do osme godine života ako je drugi roditelj zaposlen; jednog od roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju, prema posebnom propisu, ako je drugi roditelj zaposlen; jednog od roditelja sa troje i više maloljetne djece ako je drugi roditelj zaposlen; roditelja koji se samostalno stara o djetetu do 15. godine života, osim ako da pisanu izjavu da prihvata zaposlenje.

III. POSLOVI I NOSIOCI POSLOVA U VEZI SA ZAPOŠLJAVANJEM

Poslovi u vezi sa zapošljavanjem

Član 13

Poslovi u vezi sa zapošljavanjem su:

- 1) priprema za zapošljavanje,
- 2) posredovanje pri zapošljavanju,
- 3) sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja, i
- 4) druge aktivnosti usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Poslovi u vezi sa zapošljavanjem su od javnog interesa.

Nosioci poslova u vezi sa zapošljavanjem

Član 14

Poslove iz člana 13 ovog zakona obavlja Zavod, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Poslove iz člana 13 stav 1 tač. 1, 2 i 4 ovog zakona mogu da obavljaju i agencije za zapošljavanje (u daljem tekstu: agencija), u skladu sa ovim zakonom i aktom Ministarstva.

Izuzetno od stava 2 ovog člana agencija može sprovoditi pojedine programe aktivne politike zapošljavanja, na osnovu ugovora zaključenog sa Zavodom, u cilju postizanja značajnijih efekata programa.

Izbor agencije iz stava 3 ovog člana vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

Usluge za tržište rada

Član 15

Priprema za zapošljavanje i posredovanje pri zapošljavanju su usluge za tržište rada, koje pružaju Zavod i agencija.

Usluge iz stava 1 ovog člana, koje pruža Zavod, odnosno agencija, su besplatne za nezaposlena lica i ostale tražioce zaposlenja.

Usluge iz stava 1 ovog člana, koje pruža Zavod, su besplatne i za poslodavca.

1. Priprema za zapošljavanje

Član 16

Priprema za zapošljavanje obuhvata:

- 1) informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja;
- 2) savjetovanje radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja;
- 3) profesionalnu orijentaciju;
- 4) profilisanje nezaposlenih lica;
- 5) utvrđivanje individualnog plana zapošljavanja;
- 6) radno-socijalnu integraciju.

Informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja

Član 17

Informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja su aktivnosti kojima se nezaposlenom licu, ostalim tražiocima zaposlenja, poslodavcima i drugim licima pružaju informacije o prijavljenim slobodnim radnim mjestima, uslugama za tržište rada, mjerama aktivne politike zapošljavanja i pravima i obvezama za vrijeme nezaposlenosti.

Savjetovanje radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja

Član 18

Savjetovanje radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja podrazumijeva pružanje stručne pomoći nezaposlenom licu i ostalim tražiocima zaposlenja u izboru, traženju i prihvatanju zaposlenja, upoznavanje sa metodama i tehnikama aktivnog traženja zaposlenja, podršku u razvoju vještina upravljanja karijerom, radi sticanja znanja i vještina potrebnih za povećanje zapošljivosti i unaprjeđenja profesionalnog razvoja pojedinca.

Savjetovanje iz stava 1 ovog člana se sprovodi individualno i kroz informativno-motivacione radionice, seminare i druge oblike grupnog rada, radi sticanja i razvijanja znanja i

vještina za aktivno traženje zaposlenja, odnosno preduzetničkih znanja i kompetencija za upravljanje sopstvenim profesionalnim razvojem i drugih znanja, vještina i kompetencija.

Profesionalna orijentacija

Član 19

Profesionalna orijentacija podrazumijeva pružanje stručne pomoći nezaposlenom licu i ostalim tražiocima zaposlenja, pri izboru zanimanja, promjeni zanimanja i donošenju odluka u vezi sa karijernim razvojem, odnosno usklađivanje individualnih potreba i mogućnosti nezaposlenog lica i ostalih tražilaca zaposlenja sa potrebama i zahtjevima tržišta rada.

Profilisanje nezaposlenih lica

Član 20

Profilisanje nezaposlenih lica su aktivnosti koje se preuzimaju radi identifikovanja nezaposlenih lica koja su izložena riziku na tržištu rada, odnosno radi upućivanja nezaposlenih lica na određene usluge i mјere u skladu sa njihovim ličnim profilom i potrebama.

Profilisanje nezaposlenih lica iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu podataka o obrazovanju, radnom iskustvu, ličnim, socijalnim, zdravstvenim i profesionalnim karakteristikama, interesovanjima i motivisanosti za rad i drugih podataka o nezaposlenom licu, kao i podataka vezanih za mogućnost zapošljavanja.

Utvrđivanje individualnog plana zapošljavanja

Član 21

U individualnom planu zapošljavanja definišu se aktivnosti i obaveze nezaposlenog lica i Zavoda, kao i rokovi za njihovo sprovođenje.

Zavod, u saradnji sa nezaposlenim licem utvrđuje individualni plan zapošljavanja nezaposlenog lica radi pripreme za zapošljavanje i aktivnog traženja zaposlenja, u roku od 45 dana od dana prijave nezaposlenog lica Zavodu.

Individualni plan zapošljavanja sadrži pregled poslova i zanimanja koje nezaposleno lice može obavljati prema njegovim stručnim, radnim i ličnim mogućnostima, kao i pregled svih aktivnosti koje će nezaposleno lice sprovoditi u cilju zapošljavanja prema utvrđenim rokovima.

Individualni plan zapošljavanja usklađuje se sa promjenama vezanim za nezaposleno lice, za koga se plan utvrđuje, kao i sa promijenjenim okolnostima na tržištu rada.

Radno-socijalna integracija

Član 22

Radno-socijalna integracija podrazumijeva pružanje stručne pomoći posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica, izuzev licima sa invaliditetom, radi sticanja znanja i vještina potrebnih za uključivanje na tržište rada, odnosno osposobljavanja za rad.

2. Posredovanje pri zapošljavanju

Član 23

Posredovanje pri zapošljavanju je skup aktivnosti koje obuhvataju pružanje stručne pomoći u povezivanju nezaposlenog lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja i poslodavca, radi zasnivanja radnog odnosa, u skladu sa posebnim zakonom.

Stručna pomoć iz stava 1 ovog člana, prema iskazanim potrebama poslodavaca, obuhvata metode i tehnike koje uzimaju u obzir zahtjeve i uslove određenog posla, potrebna znanja, vještine, iskustvo i sposobnosti lica za koja se posreduje, kao i njihove lične zahtjeve i uslove.

U postupku posredovanja pri zapošljavanju nezaposleno lice ima prednost nad ostalim tražiocima zaposlenja.

Obavljanje poslova posredovanja pri zapošljavanju

Član 24

Poslove posredovanja pri zapošljavanju Zavod obavlja na osnovu prijavljenih slobodnih radnih mјesta, evidencije o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja, kao i na osnovu procjene potrebnih znanja, vještina i sposobnosti za rad na određenim poslovima u saradnji sa poslodavcem, kroz neposredno povezivanje poslodavca i nezaposlenog lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja, prethodnu selekciju i profesionalnu selekciju nezaposlenog lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja.

Prijavljivanje slobodnih radnih mјesta

Član 25

Poslodavac je dužan da slobodno radno mjesto prijavi Zavodu, podnošenjem prijave o slobodnom radnom mjestu.

Pod slobodnim radnim mjestom, u smislu stava 1 ovog člana, ukoliko posebnim zakonom nije drukčije određeno, ne smatraju se slučajevi:

- 1) kada postoji potreba da se istekom prethodnog ugovora o radu sa istim zaposlenim zaključi novi ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme;
- 2) kada postoji potreba da se zaposleni rasporedi na drugo radno mjesto kod istog poslodavca;

- 3) preuzimanja zaposlenog na osnovu sporazuma poslodavaca, uz njegovu saglasnost.

Oglasavanje i informisanje

Član 26

Zavod je dužan da slobodno radno mjesto oglasi po zahtjevu poslodavca i u slučajevima utvrđenim posebnim zakonom, na oglasnoj tabli, internet stranici Zavoda i u medijima u roku od dva radna dana od dana prijavljivanja.

Zavod je dužan, na zahtjev poslodavca, da u roku od tri radna dana od dana prijavljivanja slobodnog radnog mjesta, obavijesti poslodavca o mjerama koje Zavod može preduzeti ili preduzima radi popune slobodnog radnog mjesta:

Poslodavac je dužan da Zavod obavijesti o zasnivanju radnog odnosa sa nezaposlenim licem, odnosno drugim licem, u roku od pet dana od dana zasnivanja radnog odnosa.

Sredstva za javno oglašavanje slobodnog radnog mjetsta obezbeđuje Zavod.

Neposredno povezivanje poslodavca i nezaposlenog lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja

Član 27

Zavod neposredno povezuje poslodavca koji je prijavio slobodno radno mjesto i nezaposleno lice, odnosno ostale tražioce zaposlenja, koji ispunjavaju uslove za to slobodno radno mjesto:

- upućivanjem kod poslodavca;
- organizovanjem grupnog ili individualnog informisanja kod poslodavca, odnosno u prostorijama Zavoda;
- kroz druge oblike povezivanja nezaposlenog lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja i poslodavca.

Prethodna selekcija nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja

Član 28

Zavod, na zahtjev poslodavca iz člana 27 ovog zakona, poziva nezaposlena lica, odnosno ostale tražioce zaposlenja, koji ispunjavaju uslove tog slobodnog radnog mjesta, obaveštava ih o uslovima i mogućnostima zapošljavanja, organizuje grupno informisanje, odnosno individualno savjetovanje i vrši prethodnu selekciju lica, odnosno izbor lica koja upućuje poslodavcu radi zapošljavanja.

Profesionalna selekcija nezaposlenog lica i ostalih tražilaca zaposlenja

Član 29

Zavod, na zahtjev poslodavca iz člana 27 ovog zakona, vrši profesionalnu selekciju nezaposlenih lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja, radi psihološke procjene usklađenosti

njihovih osobina ličnosti i sposobnosti, sa zahtjevima slobodnog radnog mjesta, odnosno zahtjevima radnog okruženja.

Zavod može, na zahtjev poslodavca, odnosno zbog potreba tržišta rada, da organizuje profesionalnu selekciju, radi procjene usklađenosti osobina ličnosti i sposobnosti nezaposlenih lica, sa zahtijevanim kriterijumima za uključivanje u odgovarajuće programe aktivne politike zapošljavanja.

Posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu

Član 30

Posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu ostvaruje se na osnovu prijave potrebe za zapošljavanjem kod stranog poslodavca.

Prijavu potrebe za zapošljavanjem kod stranog poslodavca prima, objavljuje i realizuje Zavod, odnosno agencija.

Prijava iz stava 2 ovog člana obavezno sadrži podatke o: stranom poslodavcu (naziv, sjedište, djelatnost, kontakt: mail i web adresa, telefon), radnom mjestu, broju izvršilaca, vrsti i trajanju zaposlenja, uslovima za obavljanje poslova radnog mjeseta (nivo obrazovanja i kvalifikacija, posebna znanja i vještine, radno iskustvo), uslovima rada kod stranog poslodavca (zarada, radno vrijeme, smještaj, ishrana, sa naznakom ko snosi troškove smještaja, ishrane, prevoza; obavljanja ljekarskih pregleda i izdavanja viza i dozvola boravka), roku za prijavljivanje i roku za realizaciju prijave.

Zavod, odnosno, agencija dužni su da prijavu iz stava 2 ovog člana objave na svojoj oglasnoj tabli, internet stranici i u medijima koji se izdaju u Crnoj Gori u roku od deset radnih dana od dana prijema prijave.

Zaštita u postupku zapošljavanja kod stranog poslodavca

Član 31

Zavod, odnosno agencija dužni su da obezbijede zaštitu lica u postupku zapošljavanja kod stranog poslodavca.

Zaštita u postupku zapošljavanja kod stranog poslodavca obuhvata najmanje jednak tretman po osnovu rada sa državljanima države zaposlenja, za vrijeme rada i boravka u inostranstvu.

Obaveze Zavoda, odnosno agencije u postupku zapošljavanja kod stranog poslodavca

Član 32

Zavod, odnosno, agencija dužni su da:

- poslove posredovanja pri zapošljavanju u inostranstvu obavljaju u saradnji sa nadležnim organima, odnosno tijelima države zaposlenja;

- lica upoznaju sa uslovima života i rada kod stranog poslodavca i njihovim pravima i zaštitom prava po osnovu rada i boravka u inostranstvu;
- pruže stručnu pomoć u obezbjeđivanju dozvola za boravak i rad u inostranstvu;
- obezbijede zaključivanje ugovora o radu prije odlaska u inostranstvo;
- snose troškove prijevremenog povratka lica zbog nezakonitog posredovanja pri zapošljavanju i davanja pogrešnih informacija o uslovima života i rada;
- informišu lica o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje nakon povratka sa rada iz inostranstva.

Uslovi za posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu

Član 33

Zavod, odnosno agencija mogu posredovati pri zapošljavanju u inostranstvu ako ne postoje zakonske smetnje za odlazak lica u inostranstvo, u skladu sa zakonom.

Lice koje se zapošljava u inostranstvu podnosi dokaze da ne postoje smetnje iz stava 1 ovog člana.

Obavještavanje

Član 34

Zavod i agencija dostavljaju Ministarstvu obavještenje o licima koja se zapošljavaju u inostranstvu, njihovom broju i strukturi i druge podatke u vezi sa zapošljavanjem u inostranstvu, prije odlaska na rad u inostranstvo.

IV. AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA

Nacionalna strategija zapošljavanja

Član 35

Aktivna politika zapošljavanja, kao i strateški prioriteti i ciljevi politike zapošljavanja, za najmanje četiri godine utvrđuju se Nacionalnom strategijom zapošljavanja (u daljem tekstu: Nacionalna strategija).

Nacionalnu strategiju donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Aktivna politika zapošljavanja

Član 36

Aktivna politika zapošljavanja obuhvata planove, mјere i programe usmjerene ka povećanju zaposlenosti, odnosno smanjenju nezaposlenosti.

Akcioni plan zapošljavanja

Član 37

Akcioni plan zapošljavanja (u daljem tekstu: Akcioni plan) je osnovni instrument aktivne politike zapošljavanja, kojim su utvrđene mjere i aktivnosti usmjerene ka ostvarivanju ciljeva definisanih Nacionalnom strategijom, za period od godinu dana.

Akcioni plan sadrži:

- 1) prioritete i ciljeve politike zapošljavanja u skladu sa Nacionalnom strategijom;
- 2) stanje i tokove na tržištu rada;
- 3) mjere i aktivnosti za ostvarivanje ciljeva politike zapošljavanja;
- 4) finansijski okvir za sprovođenje mera i aktivnosti i izvore finansiranja;
- 5) nosioce mera i aktivnosti;
- 6) pokazatelje uspješnosti mera i aktivnosti utvrđenih Akcionim planom;
- 7) druge elemente od značaja za sprovođenje Akcionog plana.

Akcioni plan utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva, najkasnije do kraja tekuće godine za narednu godinu.

Programom rada, koji donosi Zavod, utvrđuju se mjeru i aktivnosti iz Akcionog plana koji sprovodi Zavod, za određene ciljne grupe.

Godišnji izvještaj o sprovođenju Akcionog plana Ministarstvo podnosi Vladi najkasnije do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

U cilju smanjivanja regionalnih razlika u nezaposlenosti, Akcionim planom se, za teritoriju jedinice lokalne samouprave, mogu utvrditi prioriteti i podsticaji kod ostvarivanja mera aktivne politike zapošljavanja.

Mjere aktivne politike zapošljavanja

Član 38

Mjere aktivne politike zapošljavanja sprovode se kroz programe koje donosi organ upravljanja Zavoda (u daljem tekstu: Upravni odbor).

Mjere aktivne politike zapošljavanja su:

- 1) obrazovanje i ospozobljavanje odraslih;
- 2) podsticaji za zapošljavanje;
- 3) direktno otvaranje radnih mesta; i
- 4) podsticaji za preduzetništvo.

Zavod može sprovoditi i druge mjeru aktivne politike zapošljavanja u zavisnosti od potreba tržišta rada i identifikacije ciljnih grupa, koje su utvrđene u Akcionom planu i Programu rada Zavoda.

Mjere aktivne politike zapošljavanja realizuju se u skladu sa pravilima o dodjeli državne pomoći, u skladu sa posebnim zakonom.

Učesnici programa aktivne politike zapošljavanja

Član 39

U programe aktivne politike zapošljavanja uključuju se nezaposlena lica.

U pojedine programe aktivne politike zapošljavanja mogu se uključiti i zaposleni za čijim je radom prestala potreba zbog tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena.

U realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja mogu učestvovati poslodavci, odnosno organizatori obrazovanja, u skladu sa ovim zakonom.

Obrazovanje i osposobljavanje odraslih

Član 40

Obrazovanje i osposobljavanje odraslih podrazumijeva pružanje mogućnosti, kroz programe obrazovanja i osposobljavanja, za sticanje prve kvalifikacije, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju, specijalizaciju, sticanje ključnih vještina; osposobljavanje za sticanje znanja i vještina potrebnih za obavljanje poslova određenog radnog mjesta kod poslodavca; osposobljavanje za sticanje znanja, vjestina i kompetencija za sticanje radnog iskustva za samostalno obavljanje poslova u određenom nivou obrazovanja i druge vidove osposobljavanja radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja, odnosno zadržavanja zaposlenosti u uslovima ekonomskih, tehnoloških i restrukturalnih promjena kod poslodavca.

Obrazovanje i osposobljavanje odraslih može se vršiti kod organizatora obrazovanja, odnosno poslodavca, za potrebe poslodavca i tržišta rada.

Radi uključivanja lica iz člana 39 st. 1 i 2 ovog zakona u programe obrazovanja i osposobljavanja odraslih, Zavod priprema i vrši izbor polaznika programa; vrši izbor organizatora obrazovanja, odnosno poslodavca kod koga se realizuje program; upućuje polaznike u programe; prati i vrednuje, finansira, odnosno sufinansira programe obrazovanja i osposobljavanja odraslih.

Podsticaji za zapošljavanje

Član 41

Podsticaji za zapošljavanje obuhvataju subvencionirano zapošljavanje nezaposlenih lica na poslovima na otvorenom tržištu rada, za poslove koji bi mogli biti održivi i nakon završetka trajanja subvencije, u skladu sa Akcionim planom.

Subvenciju iz stava 1 ovog člana može ostvariti poslodavac koji zapošljava nezaposleno lice.

Subvenciju iz stava 1 ovog člana poslodavac može da ostvari za isto nezaposleno lice, samo po jednom osnovu za isti vremenski period.

Direktno otvaranje radnih mјesta

Član 42

Direktno otvaranje radnih mјesta podrazumijeva stvaranje privremenih netržišnih poslova od javnog interesa, kroz javni rad, radi pružanja mogućnosti posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica da očuvaju i unaprijede radne sposobnosti i povećaju zapošljivost.

Javni rad iz stava 1 ovog člana se sprovodi kroz programe humanitarnih, edukativnih, socijalnih, ekoloških, komunalnih, infrastrukturnih sadržaja, očuvanja kulturnih i istorijskih spomenika i programe u drugim oblastima od javnog interesa.

Akcionim planom utvrđuju se djelatnosti u kojima će se sprovoditi poslovi od javnog interesa.

Javni rad se realizuje kod poslodavca koji je izvođač javnog rada, i koji zapošljava nezaposleno lice.

Podsticaji za preduzetništvo

Član 43

Podsticaji za preduzetništvo se odnose na pružanje finansijske i stručne pomoći nezaposlenom lici koje osniva jedan od oblika obavljanja privredne djelatnosti, u skladu sa posebnim zakonom, ako kao osnivač u njemu zasniva radni odnos.

Podsticaj za preduzetništvo može biti i pružanje finansijske i stručne pomoći poslodavcu koji otvara nova radna mјesta i zapošljava nezaposleno lice.

Licima iz st. 1 i 2 ovog člana Zavod pruža stručnu pomoć koja se odnosi na usluge savjetovanja i druge vidove pomoći, radi unaprjeđenja preduzetničkih znanja, kompetencija i nivoa poslovne uspješnosti.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, stručnu pomoć može pružati pravno ili fizičko lice koje Zavod izabere u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

Podsticaji za preduzetništvo za lica iz st. 1 i 2 ovog člana mogu se dodijeliti u skladu sa aktom Vlade.

Sprovođenje mјera aktivne politike zapošljavanja

Član 44

Programe aktivne politike zapošljavanja donosi Upravni odbor Zavoda, na predlog direktora Zavoda.

Programom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se uslovi, kriterijumi i obim sredstava za njihovo sprovođenje, kao i ciljna grupa kojoj je program namijenjen.

Za realizaciju programa iz stava 1 ovog člana Zavod raspisuje javni konkurs.

Direktor Zavoda obrazuje komisiju, koja obrađuje zahtjeve i utvrđuje listu učesnika javnog konkursa, na osnovu kriterijuma iz stava 2 ovog člana.

Odluku o izboru korisnika sredstava donosi Upravni odbor Zavoda, na predlog direktora Zavoda.

Odluka iz stava 5 ovog člana mora biti obrazložena i dostavljena svim učesnicima javnog konkursa.

Protiv odluke iz stava 5 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, koja ne odlaže izvršenje odluke.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, izbor organizatora obrazovanja iz člana 40 stav 2 ovog zakona vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

Međusobna prava, obaveze i odgovornosti Zavoda i korisnika sredstava, odnosno nezaposlenih lica koja za vrijeme uključivanja u program ne zasnivaju radni odnos, uređuju se ugovorom.

Praćenje i ocjena mjera aktivne politike zapošljavanja

Član 45

Praćenje i ocjena mjera aktivne politike zapošljavanja podrazumijeva skup aktivnosti usmjerenih na praćenje sprovođenja programa aktivne politike zapošljavanja, kao i njihovog uticaja na stanja i kretanja na tržištu rada, u cilju stvaranja uslova za ispunjavanje strateških prioriteta i ciljeva politike zapošljavanja utvrđenih Nacionalnom strategijom.

Zavod vrši sistematsko prikupljanje podataka o stanju i dinamici pojedinih mjera aktivne politike zapošljavanja, identificiše probleme, vrši procjenu rizika i predlaže aktivnosti u cilju obezbjeđenja efikasnog upravljanja mjerom.

Praćenje i ocjenu efekata sprovođenja mjera aktivne politike zapošljavanja vrši Ministarstvo, u saradnji sa Zavodom, na osnovu statističkih pokazatelja i metodologija usklađenih sa međunarodnim i evropskim standardima.

Za praćenje i ocjenu efekata sprovođenja mjera aktivne politike zapošljavanja, Ministarstvo može angažovati stručno lice za oblast tržišta rada i zapošljavanja.

V. PRAVA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Osiguranje od nezaposlenosti

Član 46

Osiguranje od nezaposlenosti je dio sistema obaveznog socijalnog osiguranja kojim se, na načelima uzajamnosti i solidarnosti, svim osiguranim licima obezbjeđuju prava, u skladu sa ovim zakonom.

Osiguranje od nezaposlenosti se sprovodi u skladu sa posebnim zakonom.

Novčana naknada

Član 47

Osiguranjem od nezaposlenosti iz člana 46 ovog zakona nezaposlenom licu se obezbjeđuje pravo na novčanu naknadu.

Za vrijeme korišćenja prava na novčanu naknadu, nezaposlenom licu se obezbjeđuju penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje.

Uslovi za ostvarivanje prava na novčanu naknadu

Član 48

Pravo na novčanu naknadu stiče osiguranik kojem je, u smislu posebnog zakona, prestao radni odnos bez njegove saglasnosti ili krivice, i koji u trenutku prestanka radnog odnosa ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.

Osiguranik koji je bio u radnom odnosu sa nepunim radnim vremenom stiče pravo na novčanu naknadu, ako po preraspodjeli radnog vremena na puno radno vrijeme ispunii uslove iz stava 1 ovog člana.

Pravo na novčanu naknadu stiče i osiguranik koji je, u smislu posebnog zakona, prestao da obavlja preduzetničku, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje bez svoje krivice, i koji u trenutku prestanka obavljanja te djelatnosti, ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.

Rok za podnošenja zahtjeva

Član 49

Novčana naknada pripada nezaposlenom licu od prvog dana po prestanku radnog odnosa, odnosno prestanku obavljanja preduzetničke, profesionalne ili druge djelatnosti kao osnovnog zanimanja (u daljem tekstu: prestanak osiguranja), ako se prijavi Zavodu u roku od 30 dana od dana prestanka osiguranja i u tom roku podnese zahtjev za novčanu naknadu.

Nezaposleno lice koje zbog opravdanog razloga propusti rok za prijavljivanje iz stava 1 ovog člana, može se prijaviti Zavodu i podnijeti zahtjev za novčanu naknadu u roku od osam dana od dana prestanka razloga koji je prouzrokovao propuštanje roka, a najkasnije u roku od 60 dana od propuštanja roka iz stava 1 ovog člana.

Nezaposlenom licu koje se prijavi Zavodu i podnese zahtjev za novčanu naknadu u smislu stava 2 ovog člana, novčana naknada pripada od prvog dana po prestanku osiguranja.

Opravdanim razlogom u smislu stava 2 ovog člana smatra se: bolest, smrt u porodici, elementarna nepogoda, za koje je nezaposleno lice dužno da dostavi dokaz.

Slučajevi u kojima osiguranik ne može ostvariti pravo na novčanu naknadu

Član 50

Pravo na novčanu naknadu ne može ostvariti osiguranik kojem je prestao radni odnos zbog:

- 1) sporazumnog prestanka radnog odnosa;
- 2) otkaza od strane zaposlenog lica;

- 3) otkaza od strane poslodavca, u slučajevima utvrđenim posebnim zakonom, izuzev u slučaju prestanka radnog odnosa istekom vremena na koje je zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme, odnosno prestanka radnog odnosa zbog prestanka potrebe za radom zaposlenog, zbog ekonomskih, tehnoloških i restrukturalnih promjena kod poslodavca, kada se zaposlenom isplati otpremnina;
- 4) ispunjavanja uslova za prestanak radnog odnosa po sili zakona, izuzev u slučaju prestanka radnog odnosa uslijed stečaja ili likvidacije, odnosno u svim drugim slučajevima prestanka rada poslodavca u skladu sa posebnim zakonom.

Izuzeci
Član 51

Nezaposleno lice, koje je otkazalo ugovor o radu, ima pravo na novčanu naknadu, ako je do prestanka radnog odnosa došlo zbog:

- 1) premještanja supružnika u drugo mjesto prebivališta, u skladu sa posebnim propisima;
- 2) promjene mjesta prebivališta radi uspostavljanja zajednice života nakon zaključenja braka;
- 3) zdravstvenih razloga nezaposlenog lica ili članova njegove uže porodice radi preseljenja u drugo mjesto na osnovu nalaza nadležnog organa odgovarajuće zdravstvene ustanove.

Trajanje prava na novčanu naknadu
Član 52

Novčana naknada pripada nezaposlenom licu koje je prije prestanka osiguranja, ispunilo uslove iz člana 48 ovog zakona, i to:

- 1) tri mjeseca ako ima staž osiguranja od devet mjeseci do pet godina;
- 2) šest mjeseci ako ima staž osiguranja od pet godina do 15 godina;
- 3) devet mjeseci ako ima staž osiguranja od 15 godina do 25 godina;
- 4) 12 mjeseci ako ima staž osiguranja od 25 godina do 35 godina;
- 5) ako ima više od 35 godina staža osiguranja - do ponovnog zaposlenja, odnosno do ispunjavanja uslova u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom.

Mirovanje prava na novčanu naknadu
Član 53

Pravo na novčanu naknadu korisniku novčane naknade miruje za vrijeme:

- 1) za koje boravi u inostranstvu kao supružnik zaposlenog koji je upućen na rad u inostranstvo;

2) trajanja pritvora.

Nezaposleno lice koje se, u slučajevima iz stava 1 ovog člana, prijavi Zavodu i podnese zahtjev za nastavak korišćenja novčane naknade, u roku od 30 dana od dana prestanka razloga zamirovanje prava na novčanu naknadu, ima pravo da nastavi sa korišćenjem prava na novčanu naknadu za preostalo vrijeme.

Prestanak prava na novčanu naknadu

Član 54

Pravo na novčanu naknadu nezaposlenom licu prestaje, ako:

- 1) istekne period za koji mu je priznato pravo;
- 2) zasnuje radni odnos u skladu sa zakonom;
- 3) se registruje kao preduzetnik, odnosno otpočne da obavlja profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje;
- 4) postane jedini vlasnik ili vlasnik više od 51% u privrednom društvu, u skladu sa posebnim zakonom;
- 5) postane poljoprivrednik - osiguranik, u skladu sa posebnim zakonom;
- 6) postane sveštenik, vjerski službenik, monah ili monahinja – osiguranik, u skladu sa posebnim zakonom;
- 7) ispuni uslove u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju, ili ostvari pravo na invalidsku penziju ili porodičnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom;
- 8) postane potpuno nesposobno za rad, u skladu sa posebnim zakonom;
- 9) navrši 67 godina života;
- 10) otpočne sa izdržavanjem kazne zatvora;
- 11) aktivno ne traži zaposlenje, u skladu sa propisom Ministarstva;
- 12) nije raspoloživo za rad, u skladu sa propisom Ministarstva;
- 13) odbije uključivanje u program aktivne politike zapošljavanja ili ga bez opravdanog razloga prekine odnosno ne završi;
- 14) odbije ponuđeno zaposlenje, u skladu sa ovim zakonom;
- 15) se rješenjem nadležne inspekcije rada utvrdi da radi suprotno propisima o radu;
- 16) podnese zahtjev za prestanak prava na novčanu naknadu;
- 17) prestane da se vodi u evidenciji nezaposlenih lica, u skladu sa ovim zakonom.

Ponovno sticanje prava na novčanu naknadu

Član 55

Nezaposleno lice kojem je prestalo pravo na novčanu naknadu u smislu člana 54 ovog zakona, osim u slučaju ispunjavanja uslova u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju ili ostvarivanja prava na invalidsku penziju, odnosno navršenja 67 godina života, može ponovo ostvariti pravo na novčanu naknadu, ako ispuni uslove

iz člana 48 ovog zakona i ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz člana 49 ovog zakona.

Nezaposlenom licu iz stava 1 ovog člana, pri ponovnom ostvarivanju prava na novčanu naknadu, priznaje se staž osiguranja ostvaren nakon poslednjeg korišćenja novčane naknade.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, nezaposlenom licu kojem pripada pravo na novčanu naknadu u skladu sa članom 52 stav 1 tačka 5 ovog zakona, pri ponovnom ostvarivanju prava na novčanu naknadu, priznaje se ukupni staž osiguranja i vrijeme korišćenja novčane naknade.

Preostala novčana naknada

Član 56

Nezaposlenom licu kome je prestalo pravo na novčanu naknadu zbog zasnivanja radnog odnosa ili otpočinjanja preduzetničke, profesionalne ili druge djelatnosti kao osnovnog zanimanja, prije isteka vremena korišćenja tog prava, ako ponovo postane nezaposленo lice bez svoje krivice ili saglasnosti, nastavlja korišćenje prava na novčanu naknadu za preostalo vrijeme u utvrđenom iznosu, ako je to za njega povoljnije.

Visina novčane naknade

Član 57

Novčana naknada iznosi 120% od obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene zakonom i drugim propisom.

Na iznos novčane naknade obračunavaju se doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje, u skladu sa posebnim zakonom.

Novčana pomoć i naknada troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja, i uključivanja u druge mjere

Član 58

Nezaposleno lice koje je Zavod uputio na obrazovanje, osposobljavanje i u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, ima pravo na novčanu pomoć, u visini do 15% od prosječne mjesечne bruto zarade zaposlenih u Crnoj Gori, ostvarene u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Nezaposleno lice koje se u smislu stava 1 ovog člana upućuje van mjesta prebivališta, odnosno boravka, ima pravo na naknadu troškova prevoza za vrijeme za koje je upućen.

Visina troškova prevoza u slučaju iz stava 2 ovog člana utvrđuje se u visini troškova javnog prevoza u drumskom i željezničkom saobraćaju.

Nezaposleno lice iz stava 1 ovog člana koje je korisnik novčane naknade, tokom trajanja obrazovanja, osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti zadržava pravo na novčanu naknadu.

Nezaposleno lice iz stava 4 ovog člana kojem za vrijeme obrazovanja, osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti istekne pravo na novčanu naknadu, ima pravo na novčanu pomoć do isteka obrazovanja, osposobljavanja i drugih mjera u koje je upućen.

Način ostvarivanja prava na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja, i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti propisuje Ministarstvo.

VI. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Pokretanje i vođenje postupka

Član 59

Postupak za ostvarivanje prava utvrđenih ovim zakonom pokreće se na zahtjev nezaposlenog lica, koji se podnosi prema mjestu prijavljivanja u evidenciju nezaposlenih lica.

U prvostepenom postupku za ostvarivanje prava iz stava 1 ovog člana odlučuje Zavod, a u drugostepenom postupku Ministarstvo.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja donesenog u prvostepenom postupku.

Zahtjevi, rješenja, žalbe i drugi podnesci i akti u postupku ostvarivanja prava nezaposlenih lica oslobođeni su plaćanja takse.

Pokretanje upravnog spora

Član 60

Protiv drugostepenog rješenja donijetog po žalbi može se pokrenuti upravni spor.

Vraćanje sredstava

Član 61

Nezaposleno lice koje je ostvarilo pravo na novčanu naknadu ili drugo pravo za vrijeme nezaposlenosti u skladu sa ovim zakonom, dužno je da obavijesti Zavod u roku od osam dana o svakoj promjeni koja utiče na prestanak, odnosno mirovanje tog prava.

Nezaposleno lice koje je na osnovu pravosnažne sudske odluke ili odluke poslodavca - vraćeno na rad i ostvarilo prava po osnovu rada za period za koji je bilo nezaposleno, dužno je da vratí Zavodu iznos isplaćene novčane naknade.

Nezaposleno lice je dužno da neosnovano primljenu novčanu naknadu u smislu st. 1 i 2 ovog člana vrati na osnovu sporazuma zaključenog sa Zavodom.

Ako nezaposleno lice ne postupi u smislu stava 3 ovog člana, Zavod će tražiti naknadu štete tužbom kod nadležnog suda.

U slučaju iz stava 2 ovog člana Zavod ima pravo da od nadležnog organa za penzijsko i invalidsko osiguranje zahtijeva povraćaj novčanog iznosa uplaćenog po osnovu doprinosa.

VII. EVIDENCIJE U OBLASTI ZAPOŠLJAVANJA

Evidencije Član 62

Radi sagledavanja stanja i kretanja na tržištu rada Zavod vodi evidencije u oblasti zapošljavanja u skladu sa ovim zakonom.

Vođenjem evidencija u oblasti zapošljavanja obezbjeduju se podaci za statistička istraživanja i informacioni sistem u oblasti zapošljavanja.

Vrste evidencija Član 63

Evidencije u oblasti zapošljavanja su evidencije o:

- 1) nezaposlenim licima;
- 2) ostalim tražiocima zaposlenja;
- 3) slobodnim radnim mjestima;
- 4) potrebama za zapošljavanjem kod stranog poslodavca.

Prijavljivanje u evidenciju o nezaposlenim licima, odnosno ostalim tražiocima

zaposlenja Član 64

Nezaposleno lice se prijavljuje u evidenciju o nezaposlenim licima u Zavodu, prema mjestu prebivališta, odnosno boravka.

Nezaposleno lice iz stava 1 ovog člana je dužno da se odazove na svaki poziv Zavoda, a najmanje jednom za vrijeme od 45 dana ličnim dolaskom, radi pripreme za zapošljavanje i zaposlenja.

Pozivanje iz stava 2 ovog člana obavlja se pisanim pozivom ili putem telefona, o čemu se sastavlja pisana zabilješka.

Ostali tražiocи zaposlenja se prijavljuju u evidenciju o ostalim tražiocima zaposlenja u Zavodu, prema mjestu prebivališta, odnosno boravka.

Ostali tražiocи zaposlenja se javljaju Zavodu najmanje jednom za vrijeme od četiri mjeseca.

Postupak vođenja evidencije o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja

Član 65

Zavod vodi evidenciju o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja, na osnovu prijave i dokaza, u skladu sa članom 71 ovog zakona.

Evidencije iz stava 1 ovog člana, Zavod prestaje da vodi, na osnovu odjave nezaposlenog lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja ili po službenoj dužnosti.

U prvostepenom postupku o odbijanju prijave u evidenciju iz stava 1 ovog člana, odnosno prestanku vođenja evidencije o nezaposlenom licu, odnosno ostalim tražiocima zaposlenja odlučuje Zavod, a u drugostepenom postupku Ministarstvo.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja donesenog u prvostepenom postupku iz stava 3 ovog člana.

Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima

Član 66

Evidencija o nezaposlenom licu prestaje da se vodi, ako:

- 1) se odjavi iz evidencije;
- 2) zasnuje radni odnos, u skladu sa zakonom;
- 3) se registruje kao preduzetnik, odnosno otpočne da obavlja profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje;
- 4) postane jedini vlasnik ili vlasnik više od 51% u privrednom društvu, u skladu sa posebnim zakonom;
- 5) postane poljoprivrednik – osiguranik, u skladu sa posebnim zakonom;
- 6) postane sveštenik, vjerski službenik, monah ili monahinja – osiguranik, u skladu sa posebnim zakonom;
- 7) se rješenjem nadležne inspekcije rada utvrdi da radi suprotno propisima o radu;
- 8) ostvari pravo na starosnu penziju, invalidsku penziju ili porodičnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom;
- 9) postane potpuno nesposobno za rad, u skladu sa posebnim zakonom;
- 10) navrši 67 godina života;
- 11) postane redovan učenik;
- 12) postane student osnovnih studija;
- 13) obavlja stručno sposobljavanje za rad bez zašnivanja radnog odnosa prema posebnom zakonu;
- 14) otpočne sa izdržavanjem kazne zatvora;
- 15) nije dalo tačne podatke o ispunjavanju uslova za sticanje statusa nezaposlenog lica;
- 16) aktivno ne traži zaposlenje, u skladu sa propisom Ministarstva;
- 17) nije raspoloživo za rad, u skladu sa propisom Ministarstva;
- 18) odbije uključivanje u program aktivne politike zapošljavanja ili ga bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi;

19) odbije ponuđeno zaposlenje, u skladu sa ovim zakonom.

Pored razloga iz stava 1 ovog člana, evidencija o nezaposlenom licu strancu prestaje da se vodi i u slučaju prestanka stalnog boravka, privremenog boravka, statusa izbjeglice, dodatne zaštite, azila, supsidijarne zaštite ili međunarodne zaštite, u skladu sa posebnim zakonom.

U slučaju iz stava 1 tač. 7, 15, 16, 17, 18 i 19 ovog člana nezaposleno lice se ne može ponovo prijaviti Zavodu u roku od šest mjeseci od dana prestanka vođenja u evidenciji o nezaposlenim licima.

Prestanak vođenja evidencije o ostalim tražiocima zaposlenja

Član 67

Evidencija o ostalim tražiocima zaposlenja prestaje da se vodi, ako se:

- 1) ne javi Zavodu u roku od četiri mjeseca od zadnje prijave;
- 2) odjavi sa evidencije;
- 3) ostvari pravo na starosnu penziju, invalidsku penziju ili porodičnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom;
- 4) postane potpuno nesposobno za rad, u skladu sa posebnim zakonom;
- 5) navrši 67 godina života;
- 6) otpočne sa izdržavanjem kazne zatvora.

Evidencija o slobodnim radnim mjestima

Član 68

Zavod vodi evidenciju o slobodnim radnim mjestima na osnovu prijave koju podnosi poslodavac, u skladu sa ovim zakonom.

Evidencija o slobodnim radnim mjestima sadrži podatke o poslodavcu, radnom mjestu, potrebnim znanjima i sposobnostima, kao i drugim uslovima potrebnim za izvršavanje poslova radnog mjesta.

Evidencija o potrebama za zapošljavanjem kod stranog poslodavca

Član 69

Zavod vodi evidenciju o potrebama za zapošljavanjem kod stranog poslodavca, na osnovu prijave iz člana 30 ovog zakona.

Evidencija iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o: stranom poslodavcu, radnom mjestu, potrebnim znanjima i sposobnostima, kao i drugim uslovima potrebnim za izvršavanje poslova radnog mjesta.

Posebne evidencije

Član 70

Pored evidencija iz člana 63 ovog zakona, Zavod vodi posebne evidencije u oblasti zapošljavanja, i to o:

- 1) licima koja su uključena u programe aktivne politike zapošljavanja;
- 2) poslodavcima koji Zavodu prijavljuju slobodno radno mjesto, koriste usluge za tržište rada koje pruža Zavod i učestvuju u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) nezaposlenim licima koja koriste novčanu naknadu;
- 4) licima koja su se zaposlila u inostranstvu posredstvom Zavoda ili bez njegovog posredovanja, a svoje zapošljavanje u inostranstvu prijave Zavodu;
- 5) organizatorima, korisnicima volonterskog rada i volonterima.

Način vođenja evidencija

Član 71

Podatke o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja Zavod vodi na propisanim obrascima i u elektronskom obliku.

Sadržaj evidencija, obrasce, način vođenja evidencija i izvještavanje na osnovu evidencija utvrđenih ovim zakonom propisuje Ministarstvo.

Zavod izdaje uvjerenja o činjenicama o kojima vodi službenu evidenciju.

Prikupljanje, korišćenje i zaštita podataka u evidencijama u oblasti zapošljavanja vrši se u skladu sa posebnim zakonom.

VIII. ZAVOD

Zavod

Član 72

Zavod je pravno lice koje ima status državnog fonda i obavlja djelatnost koja obuhvata poslove u vezi sa zapošljavanjem utvrđene ovim zakonom, drugim propisima i statutom Zavoda, kao poslove iz prenesene nadležnosti.

Poslove u vezi sa zapošljavanjem obavljaju organizacione jedinice Zavoda utvrđene statutom Zavoda.

Na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u Zavodu primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima.

Poslovi koje obavlja Zavod

Član 73

Pored poslova iz člana 13 ovog zakona, Zavod obavlja i sljedeće poslove:

- 1) prati, analizira i istražuje ekonomski, socijalna i druga kretanja, zaposlenost, zapošljavanje i nezaposlenost, kao i njihove međusobne uticaje na osnovu čega predlaže mјere za povećanje zaposlenosti;
- 2) prati i analizira podatke o nezaposlenim strancima, koji se nalaze u evidenciji nezaposlenih lica, i o zaposlenim strancima u Crnoj Gori, na osnovu podataka dobijenih od nadležnih organa;
- 3) prati i ocjenjuje efekte sprovođenja programa aktivne politike zapošljavanja, radi unaprjeđenja postojećih i kreiranja novih programa;
- 4) vodi evidencije u oblasti zapošljavanja;
- 5) sarađuje sa poslodavcima, obrazovnim ustanovama i drugim pravnim ili fizičkim licima u sprovođenju poslova u vezi sa zapošljavanjem;
- 6) sprovodi međunarodne ugovore o zapošljavanju;
- 7) sarađuje u oblasti zapošljavanja na međunarodnom planu;
- 8) rješava o pravima za vrijeme nezaposlenosti u skladu sa ovim zakonom;
- 9) druge poslove u oblasti zapošljavanja, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Organi Zavoda

Član 74

Organi Zavoda su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor

Član 75

Pредсједника и чланове Управног оdbora Zavoda imenuje i razrješava Vlada.

Upravni odbor ima pet članova, i to:

- 1) predsjednika i dva člana koje predlaže Ministarstvo;
- 2) jednog člana kojeg predlaže reprezentativna organizacija sindikata;
- 3) jednog člana kojeg predlaže reprezentativno udruženje poslodavaca.

Ako je u Upravnom – odboru – predviđen - manji broj predstavnika reprezentativnih sindikata u odnosu na broj reprezentativnih sindikata, na odgovarajućem nivou, primjenjuje se princip rotacije, u skladu sa njihovim posebnim sporazumom.

Ako ima više reprezentativnih udruženja poslodavaca, člana Upravnog odbora predlaže reprezentativno udruženje poslodavaca koje ima veći procenat zaposlenih u privredi Crne Gore.

Mandat Upravnog odbora traje četiri godine.

Nadležnost Upravnog odbora

Član 76

Upravni odbor:

- 1) donosi statut;
- 2) donosi godišnji program rada i finansijski plan;
- 3) podnosi izvještaj o radu i finansijski izvještaj Vladi;
- 4) donosi opšta akta Zavoda;
- 5) imenuje i razrješava direktora Zavoda;
- 6) donosi nacrt budžeta Zavoda za narednu fiskalnu godinu, sa procjenom potrebnih budžetskih sredstava za naredne dvije godine;
- 7) odlučuje o korišćenju sredstava Zavoda;
- 8) donosi programe aktivne politike zapošljavanja;
- 9) odlučuje o obimu učešća Zavoda u realizaciji projekata vezanih za funkcionisanje i razvoj tržišta rada, kao i projekata međunarodnih organizacija i asocijacija u oblasti zapošljavanja i zaposlenosti, uz saglasnost Vlade;
- 10) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Zavoda.

Direktor

Član 77

Radom Zavoda rukovodi direktor.

Za direktora Zavoda može biti imenovano lice koje ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili devet godina radnog iskustva na drugim poslovima.

Nakon sprovedenog postupka javnog konkursa za direktora Zavoda, u skladu sa propisima o državnim službenicima i namještenicima, lista za izbor kandidata dostavlja se Upravnom odboru radi imenovanja.

Direktora Zavoda imenuje Upravni odbor, na pet godina, na osnovu javnog konkursa.

Nadležnost direktora

Član 78

Direktor Zavoda:

- 1) predstavlja, rukovodi i organizuje rad u Zavodu;
- 2) odgovara za zakonitost i kvalitet rada Zavoda;
- 3) predlaže statut, program rada i finansijski plan, izvještaj o radu i finansijski izvještaj, kao i druge odluke Upravnom odboru;
- 4) izvršava odluke Upravnog odbora;
- 5) upravlja ljudskim i finansijskim resursima;
- 6) utvrđuje unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mesta u Zavodu;

- 7) stara se o obezbjeđivanju javnosti rada Zavoda;
- 8) obrazuje stručne komisije i radna tijela Zavoda; i
- 9) vrši i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Zavoda.

**Statut
Član 79**

Statutom Zavoda uređuju se:

- 1) osnove i načela za unutrašnju organizaciju Zavoda;
- 2) način rada, ovlašćenja i odgovornosti direktora i Upravnog odbora;
- 3) druga pitanja od značaja za rad Zavoda.

Saglasnost na statut Zavoda daje Vlada.

Statut se objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“.

**Finansiranje
Član 80**

Zavod se finansira iz:

- 1) doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti;
- 2) sopstvenih prihoda;
- 3) opštih prihoda; i
- 4) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Za obaveze Zavoda za ostvarivanje prava iz osiguranja od nezaposlenosti garantuje država.

IX. AGENCIJA

**Uslovi za rad agencije
Član 81**

Agenciju može osnovati fizičko ili pravno lice.

Za obavljanje poslova u vezi sa zapošljavanjem, u skladu sa ovim zakonom i aktom Ministarstva, agencija treba da ispunjava uslove u pogledu prostora, kadra i opreme, koje propisuje Ministarstvo.

Uslove iz stava 2 ovog člana mora da ispunjava i organizaciona jedinica agencije koja se obrazuje na određenoj teritoriji.

Agencija sa sjedištem u državi članici Evropske unije koja u toj državi obavlja poslove u vezi sa zapošljavanjem, može u Crnoj Gori privremeno ili povremeno obavljati ove poslove, koje je prema propisima države u kojoj ima sjedište ovlašćena da obavlja, nakon što o tome obavijesti Ministarstvo, u pisanim ili elektronskom obliku.

Dozvola za rad

Član 82

Ministarstvo izdaje agenciji koja ispunjava uslove propisane ovim zakonom i aktom Ministarstva dozvolu za rad, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Uz zahtjev za dobijanje dozvole za rad, osnivač agencije podnosi potrebnu dokumentaciju, u skladu sa aktom iz člana 81 stav 2 ovog zakona.

Agencija može početi sa radom nakon dobijene dozvole za rad.

Agencija je dužna da Ministarstvu prijavi svaku promjenu koja se odnosi na ispunjenost uslova u pogledu prostora, kadra i opreme, u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Ministarstvo vodi registar izdatih dozvola za rad.

Oduzimanje dozvole za rad

Član 83

Ministarstvo oduzima dozvolu za rad agenciji, ako:

- 1) prestane da ispunjava propisane uslove iz člana 81 stav 2 ovog zakona;
- 2) obavlja poslove u vezi sa zapošljavanjem suprotno ovom zakonu i aktu Ministarstva.

Osnivač agencije kome je oduzeta dozvola za rad, u slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, ne može ponovo osnovati agenciju u roku od dvije godine od dana oduzimanja dozvole za rad.

Evidencija o poslovima koje obavlja agencija

Član 84

Agencija vodi evidenciju o poslovima u vezi sa zapošljavanjem, koje obavlja u skladu sa ovim zakonom i aktom Ministarstva.

O obavljenim poslovima iz stava 1 ovog člana agencija je dužna da Ministarstvu dostavlja statističke podatke polugodišnje, u roku od 30 dana nakon isteka svakog polugodišta.

X. NADZOR

Član 85

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa koji su donijeti na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrše inspektori rada.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 86

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se pravno lice ako:

- 1) sprovodi pojedine programe aktivne politike zapošljavanja bez ugovora zaključenog sa Zavodom (član 14 stav 3);
- 2) riaplaćuje usluge za tržište rada nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja (član 15 stav 2);
- 3) slobodno radno mjesto ne prijavi Zavodu, podnošenjem prijave o slobodnom radnom mjestu (član 25 stav 1);
- 4) slobodno radno mjesto ne oglasi po zahtjevu poslodavca i u slučajevima utvrđenim posebnim zakonom, na oglašnoj tabli i internet stranici Zavoda i u medijima, u roku od dva radna dana od dana prijavljivanja (član 26 stav 1);
- 5) ne obavijesti poslodavca, na njegov zahtjev, u roku od tri radna dana od dana prijavljivanja slobodnog radnog mjesta, o mjerama koje Zavod može preuzeti ili preduzima radi popune slobodnog radnog mjesta (član 26 stav 2);
- 6) ne obavijesti Zavod o zasnivanju radnog odnosa sa nezaposlenim, odnosno drugim licem, u roku od pet dana od dana zasnivanja radnog odnosa (član 26 stav 3);
- 7) prijavu potrebe za zapošljavanjem kod stranog poslodavca ne objavi na svojoj oglašnoj tabli, internet stranici i u medijima koji se izdaju u Crnoj Gori u roku od deset radnih dana od dana prijema prijave (član 30 stav 4);
- 8) ne obezbijedi zaštitu lica u postupku zapošljavanja kod stranog poslodavca (član 31 stav 1);
- 9) poslove posredovanja pri zapošljavanju u inostranstvu ne obavlja u saradnji sa nadležnim organima, odnosno tijelima države zaposlenja (član 32 stav 1 alineja 1);
- 10) ne dostavi Ministarstvu obavještenje o licima koja se zapošljavaju u inostranstvu, njihovom broju i strukturi i druge podatke u vezi sa zapošljavanjem u inostranstvu, prije odlaska na rad u inostranstvo (član 34);
- 11) ne vodi evidencije u oblasti zapošljavanja (član 62 stav 1);
- 12) otpočne sa radom prije dobijene dozvole za rad (član 82 stav 3);
- 13) ne prijavi Ministarstvu svaku promjenu koja se odnosi na ispunjenost uslova u pogledu prostora, kadra i opreme, u roku od 30 dana od dana nastanka promjene (član 82 stav 4);
- 14) ne vodi evidenciju o poslovima u vezi sa zapošljavanjem, koje obavlja u skladu sa ovim zakonom i aktom Ministarstva (član 84 stav 1);
- 15) ne dostavi Ministarstvu polugodišnje statističke podatke o obavljenim poslovima u vezi sa zapošljavanjem, u roku od 30 dana nakon isteka svakog polugodišta (član 84 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 3 i 6 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 6.000 eura.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Stečena prava Član 87

Nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo po osnovu nezaposlenosti, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja da koristi pravo u istom obimu, trajanju i iznosu i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo na novčanu naknadu, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, do ponovnog zaposlenja ili dok čeka na zaposlenje, odnosno do nastupanja nekog od osnova za prestanak prava na novčanu naknadu, nastavlja da koristi pravo u istom obimu, trajanju i iznosu i nakon stupanja na snagu ovog zakona, poslije navršenih 67 godina života do ostvarivanja 15 godina staža osiguranja.

Nezaposleno lice iz stava 2 ovog člana, kojem novčana naknada prestane zbog zasnivanja radnog odnosa, nakon njegovog prestanka može se ponovo prijaviti na evidenciju nezaposlenih lica i poslije navršenih 67 godina života, radi nastavka korišćenja prava na novčanu naknadu, za preostalo vrijeme, u istom obimu, trajanju i iznosu, do ostvarivanja 15 godina staža osiguranja.

Započeti postupci Član 88

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se prema propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primjena Član 89

Odredbe čl. 7 i 81 stav 4 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji...

Rok za donošenje propisa Član 90

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se važeći propisi, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Usklađivanje akata Zavoda Član 91

Zavod je dužan da statut i druge akte usklađi sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci

od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se postojeći akti Zavoda, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

**Uusklađivanje rada agencija
Član 92**

Agencije osnovane u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona dužne su da u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona usklade svoju organizaciju sa ovim zakonom.

**Status Upravnog odbora i direktora Zavoda
Član 93**

Upčavni odbor Zavoda koji je imenovan do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja sa radom do isteka vremena na koje je imenovan.

Direktor Zavoda koji je imenovan do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja sa radom do isteka vremena na koje je imenovan.

**Prestanak važenja
Član 94**

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti („Službeni list CG“, br. 14/10, 45/12, 61/13, 20/15 i 52/16) i odredbe Zakona o zaštiti građana Crne Gore na radu u inostranstvu („Službeni list RCG“, broj 11/04 i „Službeni list CG“, broj 35/13) koje se odnose na posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu.

**Stupanje na snagu
Član 95**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavlјivanja u "Službenom listu Crne Gore".

*U ovaj zakon prenesene su Direktiva Savjeta 2000/78/EZ od 27. novembra 2000. godine o uspostavljanju opštег okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2006/54/EZ od 5. jula 2006. godine o sprovođenju načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada i Direktiva 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. o uslugama na unutrašnjem tržištu.

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5, a u vezi sa članom 62 Ustava Crne Gore ("Službeni list CG", br. 1/07 i 38/13), kojim je, pored ostalog, predviđeno da se zakonom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru, odnosno jemči pravo na rad, slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, pravične i humane uslove rada i zaštitu za vrijeme nezaposlenosti.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U strateškim opredeljenjima u pogledu pristupanja Evropskoj uniji, demokratskom razvoju i razvoju tržišne ekonomije, mogućnost zapošljavanja i prilagodljivost građana potrebama tržišta rada su od vitalnog značaja za Crnu Goru.

Proces približavanja Evropskoj uniji i do sada ostvareni rezultati na tom putu, zahtijevaju da se pitanja zapošljavanja i nezaposlenosti sagledavaju intenzivnije i u znatno širem kontekstu od važećeg zakonskog okvira, što je i definisano kroz strateška dokumenta Evropske unije koja se odnose na politiku zapošljavanja.

U toku primjene važećeg Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti koji se primjenjuje od marta mjeseca 2010. godine, došlo je do značajnih promjena u pogledu razvoja tržišta rada.

U okviru postojećeg ekonomskog razvoja Crne Gore i odnosa ponude i tražnje na tržištu rada, potrebno je unaprijediti poslove u vezi sa zapošljavanjem kroz kreiranje efikasnijeg zakonskog okvira, koji će omogućiti veću fleksibilnost i efikasnost na tržištu rada.

Imajući u vidu stanje i kretanje na tržištu rada u Crnoj Gori, karakteristike zaposlenosti i nezaposlenosti ovim zakonom će se kvalitativno unaprijediti usluge za tržište rada za nezaposlena lica i ostale tražioce zaposlenja, sa ciljem njihovog bržeg prilagođavanja i uključivanja na tržište rada.

Posredovanje pri zapošljavanju se prepoznaje kao temeljna aktivnost Zavoda za zapošljavanje na tržištu rada, sa posebnim osvrtom na posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu koje je bilo uređeno posebnim zakonom.

U ovom zakonu mjeru aktivne politike zapošljavanja su definisane u skladu sa metodologijom EUROSTAT-a, i iste će se sprovoditi kroz programe koje će donositi Zavod za zapošljavanje, čime će se omogućiti efikasnije praćenje dinamičnih promjena na tržištu rada.

Takođe, novčana naknada, kao pravo iz osiguranja od nezaposlenosti, ovim zakonom je definisana u skladu sa međunarodnim standardima socijalne sigurnosti.

III USAGLAŠENOST ZA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predložena zakonska rješenja su usaglašena sa načelima politike zapošljavanja iz Ugovora o Evropskoj uniji, Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, odlukama Savjeta Evropske unije o smjernicama politike zapošljavanja, Strategijom Evropa 2020, kao i odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Evropskih zajednica i njihovih država članica i Crne Gore.

Zakon je, pored navedenog, usklađen i sa sljedećim direktivama:

Direktiva Savjeta 2000/78/EZ od 27. novembra 2000. godine o uspostavljanju opšteg okvira za jednakost postupanja pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja;

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2006/54/EZ od 5. jula 2006. godine o sprovođenju načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada;

Direktiva 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. o uslugama na unutrašnjem tržištu.

Zakon je usaglašen sa preuzetim obavezama i standardima sadržanim u konvencijama Međunarodne organizacije rada, i to:

Konvencija br. 2 o nezaposlenosti;

Konvencija br. 88 o službi za zapošljavanje;

Konvencija br. 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja;

Konvencija br. 111 o diskriminaciji u pogledu zapošljavanja i zanimanja i Preporuka br. 111 koja se odnosi na diskriminaciju (zapošljavanje i zanimanje);

Konvencija br. 122 o politici zapošljavanja;

Konvencija br. 144 o tripartitnim konsultacijama;

Konvencija br. 168 o promociji zapošljavanja i zaštiti od nezaposlenosti;

Konvencija br. 181 o privatnim agencijama za zapošljavanje.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Poglavlje I - Osnovne odredbe (čl.1 do 8)

Osnovne odredbe zakona sadrže predmet zakona, primjenu, načela na kojima se zasniva ovaj zakon, pojam nezaposlenog lica i značenje izraza koji se koriste u ovom zakonu.

Takođe, osnovnim odredbama propisano je da su državljeni država članica Evropske unije u pravima i obavezama izjednačeni sa crnogorskim državljanima, što će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Poglavlje II- Prava i obaveze nezaposlenog lica (čl.9 do 12)

U ovom poglavlju propisana su prava i obaveze nezaposlenog lica, sa posebnim osvrtom na aktivno traženje zaposlenja, raspoloživot za rad i ponuđeno zaposlenje.

Prava nezaposlenog lica obuhvataju novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mјere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, kao i jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova ako nezaposleno lice zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme van mјesta prebivališta.

Takođe, su utvrđene obaveze nezaposlenog lica, i to da: aktivno traži zaposlenje, je raspoloživo za rad, sa Zavodom zaključi individualni plan zapošljavanja, izvršava obaveze utvrđene individualnim planom zapošljavanja, učestvuje u programima aktivne politike zapošljavanja, prihvati ponuđeno zaposlenje i obavijesti Zavod o svakoj promjeni koja utiče na sticanje ili gubljenje prava ili obaveza po ovom zakonu.

Aktivno traženje zaposlenja, kao jedna od obaveza nezaposlenog lica, podrazumijeva učešće u aktivnostima, koje sprovodi Zavod, radi utvrđivanja individualnog plana zapošljavanja, ispunjavanje svih obaveza u skladu sa zakonom i individualnim planom zapošljavanja, kao i obraćanje poslodavcima radi traženja zaposlenja i praćenje i prijavljivanje na oglase.

Pored toga, u ovim odredbama, je propisano da nezaposleno lice treba da bude raspoloživo za rad što podrazumijeva njegovu dostupnost Zavodu, na svaki poziv, odnosno u vrijeme određeno za individualne konsultacije, koje je utvrđeno individualnim planom zapošljavanja, a najmanje jednom za vrijeme od 45 dana ličnim dolaskom, radi pripreme za zapošljavanje i zaposlenja.

Precizirano je da se ponuđenim zaposlenjem smatra zaposlenje u okviru stečenog nivoa obrazovanja, kvalifikacije i radnog iskustva, odnosno zaposlenje iz utvrđenog individualnog plana zapošljavanja, a nakon 12 mjeseci od dana prijavljivanja u evidenciju nezaposlenih lica,

smatra se zaposlenje koje odgovara njegovim ličnim i profesionalnim sposobnostima, koje je utvrđeno u individualnom planu zapošljavanja.

Poglavlje III- Poslovi i nosioci poslova u vezi sa zapošljavanjem
(čl. 13 do 34)

U ovom poglavlju definisani su poslovi u vezi sa zapošljavanjem i nosioci poslova u vezi sa zapošljavanjem.

Poslovi u vezi sa zapošljavanjem, koji su od javnog interesa, obuhvataju: pripremu za zapošljavanje, posredovanje pri zapošljavanju, sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i druge aktivnosti usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisom.

Ovim poglavljem definišu se priprema za zapošljavanje i posredovanje pri zapošljavanju, kao usluge za tržište rada, koje pružaju Zavod za zapošljavanje i agencija.

Priprema za zapošljavanje obuhvata: informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja, savjetovanje radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja, profesionalnu orientaciju, profilisanje nezaposlenih lica, utvrđivanje individualnog plana zapošljavanja i radno-socijalnu integraciju.

Posredovanje pri zapošljavanju je definisano kao skup aktivnosti koje obuhvataju pružanje stručne pomoći u povezivanju nezaposlenog lica odnosno ostalih tražioca zaposlenja i poslodavca, radi zasnivanja radnog odnosa, u skladu sa posebnim zakonom.

Zavod obavlja poslove posredovanja pri zapošljavanju na osnovu prijavljenih slobodnih radnih mesta, evidencije o nezaposlenim licima i evidencije o ostalim tražiocima zaposlenja, kao i na osnovu procjene potrebnih znanja, vještina i sposobnosti za rad na određenim poslovima u saradnji sa poslodavcem, kroz neposredno povezivanje poslodavca i nezaposlenog lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja, prethodnu selekciju i profesionalnu selekciju nezaposlenog lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja.

U ovom poglavlju propisana je obaveza poslodavca da Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodno radno mjesto, podnošenjem prijave o slobodnom radnom mjestu, kao i obaveza da obavijesti Zavod o zasnivanju radnog odnosa sa nezaposlenim licem, odnosno drugim licem, u roku od pet dana od dana zasnivanja radnog odnosa.

Takođe su propisane obaveze za Zavod za zapošljavanje, koje se odnose na oglašavanje i informisanje.

Zavod je dužan da slobodno radno mjesto oglasi po zahtjevu poslodavca i u slučajevima utvrđenim posebnim zakonom, na oglasnoj tabli, internet stranici Zavoda i u medijima u roku od dva radna dana od dana prijavljivanja.

Pored toga, Zavod je dužan da, na zahtjev poslodavca, u roku od tri radna dana od dana prijavljivanja slobodnog radnog mjesta, obavijestiti poslodavca o mjerama koje Zavod može preduzeti ili preduzima radi popune slobodnog radnog mjesta.

Sredstva za javno oglašavanje slobodnog radnog mjesta obezbjeđuje Zavod.

Takođe, zakonom su propisane obaveze Zavoda, odnosno agencije, koje odnose na posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu, kao i način obavljanja tih poslova.

Poglavlje IV- Aktivna politika zapošljavanja (čl. 35 do 45)

Ovim poglavljem definiše se Nacionalna strategija zapošljavanja, aktivna politika zapošljavanja, Akcioni plan zapošljavanja, mjere aktivne politike zapošljavanja, učesnici programa aktivne politike zapošljavanja, nadležnost i način sprovođenje programa mjera aktivne politike zapošljavanja, kao i praćenje i ocjena mjera aktivne politike zapošljavanja.

Propisano je da se Nacionalnom strategijom zapošljavanja, koju donosi Vlada Crne Gore, utvrđuje aktivna politika zapošljavanja, kao i strateški prioriteti i ciljevi politike zapošljavanja, za najmanje četiri godine. Aktivna politika zapošljavanja obuhvata planove, mjere i programe usmjerene ka povećanju zaposlenosti, odnosno smanjenju nezaposlenosti.

Akcioni plan zapošljavanja je osnovni instrument aktivne politike zapošljavanja, kojim su utvrđene mjere i aktivnosti usmjerene ka ostvarivanju ciljeva iz Nacionalne strategije, za period od godinu dana. Akcioni plan utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva, najkasnije do kraja tekuće godine za narednu godinu.

Programom rada, koji donosi Zavod, utvrđuju se mjere i aktivnosti iz Akcionog plana koji sprovodi Zavod, za određene ciljne grupe.

Mjere aktivne politike zapošljavanja sprovode se kroz programe, koje donosi Upravni odbor Zavoda, a odnose se na: obrazovanje i osposobljavanje odraslih, podsticaje za zapošljavanje, direktno otvaranje radnih mjesta i podsticaje za preduzetništvo.

Propisano je da se mjere aktivne politike zapošljavanja realizuju u skladu sa pravilima o dodjeli državne pomoći, u skladu sa posebnim zakonom.

Takođe, propisano je da Upravni odbor Zavoda, na predlog direktora Zavoda, donosi programe aktivne politike zapošljavanja, koji sadrže uslove, kriterijume i obim sredstava za njihovo sprovođenje, kao i ciljne grupe kojima su namijenjeni.

Praćenje i ocjenu efekata sprovođenja mjera aktivne politike zapošljavanja vrši Ministarstvo, u saradnji sa Zavodom, na osnovu statističkih pokazatelja i metodologija usklađenih sa međunarodnim i evropskim standardima. Propisano je i da Ministarstvo za te potrebe može angažovati stručno lice za oblast tržišta rada i zapošljavanja.

Poglavlje V - Prava za vrijeme nezaposlenosti

(čl.46 do 58)

Ovim poglavljem definiše se novčana naknada, kao pravo iz osiguranja od nezaposlenosti, uslovi za ostvarivanje prava na novčanu naknadu, rok za podnošenje zahtjeva, slučajevi u kojima osiguranik ne može ostvariti pravo na novčanu naknadu, trajanje i mirovanje ovog prava, razlozi za prestanak i ponovno sticanje prava na novčanu naknadu, preostala novčana naknada, visina novčane naknade i novčana pomoć i naknada troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i ospozobljavanja, i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaspolenosti, odnosno smanjenja nezaposlenosti

Propisano je da se na osnovu osiguranja od nezaposlenosti nezaposlenom licu obezbjeduje, pod uslovima predviđenim ovim zakonom, pravo na novčanu naknadu.

Za vrijeme korišćenja prava na novčanu naknadu nezaposlenom licu se obezbjeđuju penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje.

Takođe su propisani uslovi za ostvarivanje prava na novčanu naknadu, prema kojima pravo na novčanu naknadu stiče osiguranik kojem je, u smislu posebnog zakona, prestao radni odnos, bez njegove saglasnosti ili krivice, odnosno koji je prestao da obavlja preduzetničku, profesionalnu ili drugu djelatnost, kao osnovno zanimanje, bez svoje krivice, i koji u trenutku prestanka osiguranja ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 mjeseci.

Utvrđeno je trajanje prava na novčanu naknadu od tri do 12 mjeseci u zavisnosti od ostvarenog staža osiguranja, izuzev za nezaposleno lice koje je prije prestanka osiguranja ostvarilo staž osiguranja preko 35 godina, kojem pripada pravo na novčanu naknadu do ponovnog zaposlenja, odnosno do ispunjavanja uslova u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom.

Visina novčane naknade utvrđena je u iznosu od 120% od obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene zakonom i drugim propisom.

Takođe propisano je da nezaposleno lice koje je Zavod uputio na obrazovanje, osposobljavanje i u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, ima pravo na novčanu pomoć, u visini do 15% od prosječne mjesecne bruto zarade zaposlenih u Crnoj Gori, ostvarene u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Nezaposleno lice koje je upućeno na obrazovanje, osposobljavanje i u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, van mjesta prebivališta, odnosno boravka, ima pravo na naknadu troškova prevoza za vrijeme za koje je upućen.

Visina troškova prevoza se utvrđuje u visini troškova javnog prevoza u drumskom i željezničkom saobraćaju.

Poglavlje VI - Postupak za ostvarivanje prava
(čl.59 do 61)

U ovom poglavlju propisan je postupak za ostvarivanje prava utvrdenih ovim zakonom i nadležni organi za odlučivanje u prvostepenu, odnosno drugostepenu postupku, kao i postupak vraćanja sredstava po osnovu neosnovano primljene novčane naknade.

Poglavlje VII - Evidencije u oblasti zapošljavanja
(čl.62 do 71)

Ovim poglavljem propisano je da Zavod vodi evidencije u oblasti zapošljavanja u skladu sa ovim zakonom, radi sagledavanja stanja i kretanja na tržištu rada. Definisane su vrste evidencija u oblasti zapošljavanja, i to evidencije o: nezaposlenim licima, ostalim tražiocima zaposlenja, slobodnim radnim mjestima i potrebama za zapošljavanjem kod stranog poslodavca.

Propisan je postupak prijavljivanja u evidenciju nezaposlenih lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja, postupak vođenja evidencije o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja i prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima, kao i o ostalim tražiocima zaposlenja.

Takođe, propisano je da Zavod vodi i posebne evidencije u oblasti zapošljavanja, i to evidencije o: licima koja su uključena u programe aktivne politike zapošljavanja; poslodavcima koji Zavodu prijavljuju slobodno radno mjesto, koriste usluge za tržište rada koje pruža Zavod i učestvuju u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa ovim zakonom; nezaposlenim licima koja koriste novčanu naknadu; licima koja su se zaposlila u inostranstvu posredstvom

Zavoda ili bez njegovog posredovanja, a svoje zapošljavanje u inostranstvu prijave Zavodu; organizatorima, korisnicima volonterskog rada i volonterima.

Poglavlje VIII- Zavod
(čl. 72 do 80)

Ovim poglavljem je propisano da je Zavod za zapošljavanje pravno lice koje ima status državnog fonda i obavlja djelatnost koja obuhvata poslove u vezi sa zapošljavanjem utvrđene ovim zakonom, drugim propisima i statutom Zavoda, kao poslove iz prenesene nadležnosti.

Propisani su poslovi koje obavlja Zavod i definisani su organi Zavoda, kao i sastav i nadležnost Upravnog odbora Zavoda. Takođe, su propisani uslovi za imenovanje, mandat direktora Zavoda, kao i njegova nadležnost.

Predviđeno je da se statutom Zavoda uređuju osnove i načela za unutrašnju organizaciju Zavoda, način rada, ovlašćenja i odgovornosti direktora i Upravnog odbora, kao i druga pitanja od značaja za rad Zavoda.

Definisani su izvori za finansiranje Zavoda.

Poglavlje IX - Agencija
(čl. 81 do 84)

Ovim poglavljem su propisani uslovi za rad agencije za zapošljavanje, izdavanje dozvole za rad, kao i razlozi za oduzimanje dozvole za rad agenciji. Takođe, ovim poglavljem je propisano da agencija vodi evidenciju o poslovima u vezi sa zapošljavanjem.

Uslove u pogledu prostora, kadra i opreme za obavljanje poslova u vezi sa zapošljavanjem u agencijama, propisuje Ministarstvo.

Ovim poglavljem propisano je i da agencija sa sjedištem u državi članici Evropske unije koja u toj državi obavlja poslove u vezi sa zapošljavanjem, može u Crnoj Gori privremeno ili povremeno obavljati ove poslove, koje je prema propisima države u kojoj ima sjedište ovlašćena da obavlja, nakon što o tome obavijesti Ministarstvo, u pisanim ili elektronskoim obliku.

Navedena odredba će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Poglavlje X- Nadzor

(čl. 85)

Navedenom odredbom propisuje se da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa koji su donijeti na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo, dok inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrše inspektorji rada.

Poglavlje XI- Kaznene odredbe

(čl.86)

Kaznenim odredbama su utvrđeni prekršaji za nepoštovanje pojedinih odredbi ovog zakona i visina novčanih kazni za učinjene prekršaje, u skladu sa odredbama Zakona o prekršajima.

Poglavlje XII-Prelazne i završne odredbe

(čl. 87 do 95)

Ovim poglavljem regulišu se pitanja stečenih prava, odložena primjena pojedinih odredbi ovog zakona, rok za donošenje propisa za sprovođenje zakona, rok za uskladivanje akata Zavoda, rok za uskladivanje rada agencija koje su osnovane u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, status Upravnog odbora i direktora Zavoda, te prestanak važenja prethodno donešenih propisa i rok stupanja na snagu ovog zakona.

Precizirano je da nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo po osnovu nezaposlenosti, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja da koristi pravo u istom obimu, trajanju i iznosu i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Posebno je propisano da nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo na novčanu naknadu, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, do ponovnog zaposlenja ili dok čeka na zaposlenje, odnosno do nastupanja nekog od osnova za prestanak prava na novčanu naknadu, nastavlja da koristi pravo u istom obimu, trajanju i iznosu i nakon stupanja na snagu ovog zakona, poslije navršenih 67 godina života do ostvarivanja 15 godina staža osiguranja.

Takođe precizirano je da navedeno nezaposleno lice kojem novčana naknada prestane zbog zasnivanja radnog odnosa, nakon njegovog prestanka može se ponovo prijaviti na evidenciju nezaposlenih lica i poslije navršenih 67 godina života, radi nastavka korišćenja prava na novčanu naknadu, za preostalo vrijeme, u istom obimu, trajanju i iznosu, do ostvarivanja 15 godina staža osiguranja.

Propisano je i da će se postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončati prema propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovog zakona.

V FINANSIJSKA SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Pripremljen je Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa (RIA).

Kod procjene fiskalnog uticaja primjene Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, kada je u pitanju pravo na novčanu naknadu pošlo se od sljedećih prepostavki:

1. Da će na godišnjem nivou ovo pravo ostvariti novih 800 korisnika.
2. Da je prosječno trajanje prava na novčanu naknadu sedam mjeseci.
3. Da je neto iznos novčane naknade 108,00 €, odnosno bruto 134,79 €.
4. Nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo po osnovu nezaposlenosti, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja da koristi pravo u istom obimu, trajanju i iznosu i nakon stupanja na snagu ovog zakona.
5. Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zákona okončaće se prema propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovog zakona.
6. Da će određenom broju korisnika prestati pravo na nočanu naknadu (ostvarivanje prava na penziju, istek roka primanja novčane naknade, zaposlenjem i sl.).

Procijenjeni godišnji iznos potreban za ostvarivanje prava po osnovu novčane naknade iznosi 12,5 mil.€

Kod procjene fiskalnog uticaja primjene Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti kada je u pitanju aktivna politika zapošljavanja, pošlo se od sljedećih prepostavki:

1. Opredijeljenih sredstava za mjere aktivne politike zapošljavanja tokom prethodnih godina;
2. Potrebe opredjeljivanja sredstava za ove namjene u skladu sa smjernicama Evropske komisije;
3. Većeg uključivanja nezaposlenih lica u mjere aktivne politike zapošljavanja, prema procjenama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Iz sredstava opredijeljenih za aktivnu politiku zapošljavanja finansiraće se novčana pomoć i naknada troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja, i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, kao pravo za vrijeme nezaposlenosti.

Procijenjeni godišnji iznos potreban za aktivnu politiku zapošljavanja iznosi 6,0 mil.€

Dakle ukupna procjena fiskalnog uticaja primjene Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (novčana naknada; novčana pomoć i naknada troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja, i uključivanja u druge mјere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, kao pravo za vrijeme nezaposlenosti; i aktivna politika zapošljavanja) na godišnjem nivou iznosi 18,5 mil.€.

Sredstva potrebna za realizaciju aktivnosti iz aktivne politike zapošljavanja uskladiće se sa sredstvima opredijeljenim godišnjim zakonima o budžetu za te namjene.

Crna Gora

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis odnosi/donosilac akta
Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Naziv propisa	Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	XII. Radni odnosi i zapošljavanje	2 Zapošljavanje
Klasifikacija propisa po pregovaračkim poglavljima i podpoglavljima prava Evropske unije	poglavlje	potpoglavlje
	19 Socijalna politika i zapošljavanje (05)	19.20.30 Zapošljavanje i nezaposlenost (05.20.30)
Ključni termini - eurovok deskriptori		

Чланка Гора - Влада Црне Горе
МИНИСТАРСТВО РАДА
И СОЦИЈАЛНОГ СТАРАЊА
ПОДОГРИЦА

Пријемено:	25.12.2018.		
Орг. јед.	Број	Повод	Вриједност
	100-144/18-38		

Vlada Crne Gore
Кабинет предсједника
Кацеларија за европске интеграције

Br: 01-004-1996/2

Podgorica, 25. decembar 2018. godine

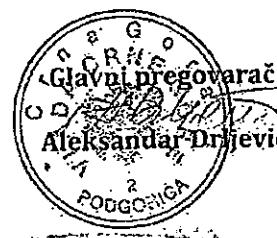
MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA
n/r министру Кемалу Пуришићу

Poštovani гospodine Purišiću ,

Dopisom broj 100-144/18-38 od 25. decembra 2018. godine тражили сте мишљење о усклађености **Pриједлога закона о посредovanju при запошљавању и правима за vrijeme nezaposlenosti sa правном тековином Европске уније.**

Nakon upoznavanja са садрžином предлога прописа, а у складу са надлеžностима дефинисаним чланом 40 став 1 алинеја 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG”, бр. 3/12, 31/15, 48/17 и 62/18) Кацеларија за европске интеграције је сагласна са најдима у обрасцу усклађености предлога прописа с правном тековином Европске уније.

S поштovanjem,

- Sačinio: Ivan Pupović, saradnik
- Odobrila: Nevenka Vučićević, načelnik Odsjeka N.V.

**IZJAVA O USKLÄDENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM TEKOVINOM
EVROPSKE UNIJE**

		Identifikacioni broj Izjave MRS-IU/PZ/18/11
1. Naziv nacrta/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Prijedlog zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravimà za vrijeme nezaposlenosti	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on mediation in employment and rights during unemployment	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo rada i socijalnog staranja	
- Sektor/oddsjek	Direktorat za tržište rada i zapošljavanje	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Edina Dešić, generalna direktorica tel. 482-464 ; mail: edina.desic@mrs.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Ana Leković tel. 482-494; mail: ana.lekovic@mrs.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlašćenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo rada i socijalnog staranja	
4. Usklađenost nacrta/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII, Politike saradnje, Saradnja u oblasti socijalne politike, član 101 stav 2 i 3		
b) Stepen ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjene obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrta/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2018-2020	
- Poglavlje, potpoglavlje	Poglavlje 2 Sloboda kretanja radnika, 2 Planovi i potrebe 2.2 Zakonodavni okvir, B) Pristup tržištu rada Poglavlje 19 Socijalna politika i zapošljavanje, 2 Planovi i potrebe 2.2.Zakonodavni okvir, C) Politika zapošljavanja	
- Rok za donošenje propisa	III kvartal 2018	
- Napomena	Budući da je Predlog zakona bio proslijeđen Evropskoj komisiji na komentare, isti nije utvrđen u planiranom roku.	
6. Usklađenost nacrta/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
UEU, Glava I, Zajedničke odredbe, član 3, stav 3 / TEU, Title I, Common Provisions, Article 3, Paragraph 3 UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje mјere Unije, Glava IV, Slobodno kretanje radnika, usluga i kapitala, Poglavlje I, Radna snaga, član 45. / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title IV, Free Movement of Persons, Services and Capital, Chapter 1, Workers , Article 45		

UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje mjere Unije Glava IX, Zaposlenost, članovi 145 i 146 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title IX, Employment, Articles 145 and 146
 UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje mjere Unije Glava X, Socijalna politika, član 151 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title X, Social policy, Article 151

Potpuno uskladeno / fully harmonized

b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije

32000L0078

Direktiva Savjeta 2000/78/EZ od 27. novembra 2000. godine o uspostavljanju opštег okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja / Council Directive 2000/78/EC of 27 November 2000 establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation OJ L 303, 2.12.2000.

Potpuno uskladeno / fully harmonized

32006L0054

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2006/54/EZ od 5. jula 2006. godine o sprovođenju načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada / Directive 2006/54/EC of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on the implementation of the principle of equal opportunities and equal treatment of men and women in matters of employment and occupation OJ L 204, 26.7.2006.

Potpuno uskladeno / fully harmonized

32006L0123

Direktiva 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. o uslugama na unutrašnjem tržištu / Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market OJ L 376, 27.12.2006,

Potpuno uskladeno / fully harmonized

c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije

Ne postoji izvor prava EU ove vrste sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi utvrđivanja stepena njegove usklađenosti.

6.1. Ražlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrta/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti

7. Ukoliko ne postoji odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu

8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrta/predloga propisa

Konvencija MORa br. 2 o nezaposlenosti	ILO Convention no. 2 on unemployment
Konvencija MORa br. 88 o službi za zapošljavanje	ILO Convention no. 88 on the employment service
Konvencija MORa br. 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbeđenja	ILO Convention no. 102 on the minimum standard of social security
Konvencija MORa br. 111 o diskriminaciji u pogledu zapošljavanja i zanimanja i Preporuka br. 111 koja se odnosi na diskriminaciju (zapošljavanje i zanimanje)	ILO Convention no. 111 on Discrimination in Employment and Occupation and Recommendation no. 111 relating to discrimination (employment and occupation)
Konvencija MORa br. 122 o politici zapošljavanja	ILO Convention no. 122 on employment policy
Konvencija MORa br. 144 o tripartitnim	ILO Convention no. 144 on tripartite consultations

konsultacijama	
Konvencija MORA br. 168 o promociji zapošljavanja i zaštiti od nezaposlenosti	ILO Convention no. 168 on promotion of employment and protection against unemployment
Konvencija MORA br. 181 o privatnim agencijama za zapošljavanje	ILO Convention no. 181 on private employment agencies
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Europe i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Navedeni izvori prava EU su prevedeni na hrvatski jezik, dok su izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik.	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Prijedlog zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti je preveden na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrta/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U pripremi Prijedloga zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, u okviru TAIEX ekspertske misije, konsultovani su eksperti iz Republike Hrvatske.	
Potpis / ovlašćeno lice obrađivača propisa	Potpis / glavni pregovarač
Datum: 25.12.2018	Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrta/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrta/predloga propisa	1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrta/predloga propisa na Vladi			
MRS-TU/PZ/18/11	MRS-IU/PZ/18/11			
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Direktiva Savjeta 2000/78/EZ od 27. novembra 2000. godine o uspostavljanju opšteg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja – 32000L0078				
Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2006/54/EZ od 5. jula 2006. godine o sprovođenju načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada – 32006L0054				
Direktiva 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. o uslugama na unutrašnjem tržištu – 32006L0123				
3. Naziv nacrta/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku	Na engleskom jeziku			
Prijedlog zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti	Proposal of the law on mediation in employment and rights during unemployment			
4. Usklađenost nacrta/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrta/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrta/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Direktiva 2000/78/EZ				
POGLAVLJE I OPŠTE ODREDBE Član 1 Svrha	Načela Član 4 Ovaj zakon zasniva se na načelima:	Potpuno	Materija je dodatno regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i	

<p>Svrha ove direktive je da se utvrdi opšti okvir za borbu protiv diskriminacije po osnovu vjere ili uvjerenja, invaliditeta, starosne dobi ili seksualnog opredjeljenja u vezi sa zapošljavanjem i obavljanjem zanimanja, kako bi se u državama članicama ostvarila primjena načela jednakog postupanja.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zabrane diskriminacije; 2. rodne ravnopravnosti; 3. afirmativne akcije usmjerenе prema posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica; 4. nepristrasnosti u obavljanju poslova u vezi sa zapošljavanjem; 5. besplatnosti obavljanja poslova u vezi sa zapošljavanjem za nezaposlena lica i ostale tražioce zaposlenja. 	<p>usklađeno</p>	<p>42/17), Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom („Sl. list CG“, br. 35/15 i 44/15), u članu 5Zakona o radu („Sl. list CG“, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14 i 53/14), Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Sl. list CG“, br. 49/08, 73/10; 39/11 i 55/16), Zakonom o državnim službenicima i nameštenicima („Sl. list CG“, broj 2/18)</p>	
<p>Član 2</p> <p>Pojam diskriminacije</p> <p>1. Za potrebe ove direktive, načelo jednakog postupanja je nepostojanje bilo kakve neposredne ili posredne diskriminacije po bilo kom osnovu iz člana 1.</p> <p>2. Za potrebe stava 1:</p> <p>(a) smatra se da se radi o neposrednoj diskriminaciji u slučaju kada se prema jednom licu postupa lošije nego prema drugom licu ili je došlo do takvog postupanja ili je moglo doći do takvog postupanja u sličnim situacijama, po bilo kom osnovu iz člana 1;</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17), u Zakonu o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom („Sl. list CG“, br. 35/15 i 44/15), u čl. 6 i 7Zakona o radu („Sl. list CG“, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14 i 53/14)</p>	

- (b) smatra se da se radi o posrednoj diskriminaciji u slučaju kada neka naizgled neutralna odredba, kriterijum ili postupanje dovede u neravnopravan položaj lica određene vjere ili uvjerenja, invaliditeta, starosne dobi ili seksualnog opredjeljenja, u poređenju s ostalim licima, osim u sljedećim slučajevima:
- i. ako su ta odredba, kriterijum ili postupanje objektivno opravdani legitimnim ciljem, a sredstva za postizanje tog cilja primjerena i neophodna; ili
 - ii. ako je, u pogledu lica s invaliditetom, poslodavac ili bilo koje lice ili organizacija na koju se ova direktiva primjenjuje, dužan u skladu s domaćim zakonodavstvom da preduzme odgovarajuće mјere u skladu s načelima iz člana 5, kako bi se uklonili nedostaci koje uzrokuje takva odredba, kriterijum ili postupanje.
3. Uznemiravanje se smatra oblikom diskriminacije u smislu stava 1, pri kojem dolazi do nepoželjnog ponašanja povezanog s nekim od razloga iz člana 1, sa svrhom ili dejstvom povrede dostojanstva lica i stvaranja zastrašujuće, neprijateljske, degradirajuće, ponizavajuće ili uvredljive sredine. U tom kontekstu, pojam uznemiravanja može se definisati u skladu s domaćim zakonodavstvom i praksom država članica.
4. Podsticanje na diskriminatorno postupanje protiv određenog lica, po bilo kom osnovu iz člana 1, smatra se diskriminacijom u značenju iz stava 1.

<p>5. Ova direktiva ne utiče na mјere koje proizilaze iz domaćeg zakonodavstva, a koje su u demokratskom društvu potrebne zbog očuvanja javne bezbjednosti, održavanja javnog reda i sprečavanja krivičnih djela, radi zaštite zdravlja i zaštite prava i sloboda drugih ljudi.</p>				
<p>Član 3</p> <p>Područje primjene</p> <p>1. U granicama nadležnosti prenesenih na Zajednicu, ova direktiva primjenjuje se na sva lica, bilo u javnom ili privatnom sektoru, uključujući državne organe, u odnosu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) uslove za pristup zapošljavanju, samozapošljavanju ili uslove za obavljanje zanimanja, uključujući kriterijume odabira i uslove za prijem u radni odnos, bez obzira na to o kojoj se vrsti djelatnosti radi i na svim profesionalnim nivoima, uključujući napredovanje; (b) pristup svim vrstama i nivoima profesionalne orientacije, stručnog osposobljavanja, daljeg stručnog osposobljavanja i prekvalifikacije, uključujući iskustvo u praktičnom radu; (c) zapošljavanje i uslove rada, uključujući otkaze i zarade; (d) članstva ili učestvovanja u organizacijama radnika ili poslodavaca ili u drugim profesionalnim organizacijama, uključujući povlastice koje takve organizacije obezbjeđuju. <p>2. Ova direktiva ne obuhvata razlike u postupanju po osnovu državljanstva i ne dovodi u pitanje</p>	<p>Načela Član 4</p> <p>Ovaj zakon zasniva se na načelima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabrane diskriminacije; 2) rodne ravnopravnosti; 3) afirmativne akcije usmjerene prema posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica; 4) nepristrasnosti u obavljanju poslova u vezi sa zapošljavanjem; 5) besplatnosti obavljanja poslova u vezi sa zapošljavanjem za nezaposlena lica i ostale tražioce zaposlenja. 	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>Materija je dodatno regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17), i Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom („Sl. list CG”, br. 35/15 i 44/15), u čl. 5 i 6 Zakona o radu („Sl. list CG”, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14 i 53/14), Zakonom o državnim službenicima i namještenicima („Sl. list CG”, broj 2/18)</p>	

odredbe i uslove u vezi s ulaskom i boravkom državljanu trećih zemalja i lica bez državljanstva na teritoriji država članica, kao ni na postupanje koje proizilazi iz pravnog statusa tih državljanu trećih zemalja i lica bez državljanstva.

3. Ova direktiva ne primjenjuje se na isplate bilo koje vrste koje se vrše iz državnih ili sličnih sistema, uključujući državne sisteme socijalnog osiguranja i socijalne zaštite.

4. Države članice mogu predvidjeti da se ova direktiva, u pogledu diskriminacije po osnovu invaliditeta ili starosne dobi, ne primjenjuje na oružane snage.

Član 4

Uslovi za obavljanje zanimanja

1. Nezavisno od člana 2 st. 1 i 2, države članice mogu propisati da različito postupanje, koje se zasniva na nekom od svojstava u vezi s bilo kojim osnovom iz člana 1, ne predstavlja diskriminaciju kada zbog prirode određenih profesionalnih djelatnosti ili zbog uslova u kojima se obavljaju takva svojstva predstavljaju stvarni i odlučujući uslov za obavljanje određenog zanimanja, ako je svrha opravdana, a zahtjev srazmjeran.

2. Države članice mogu zadržati svoje domaće zakonodavstvo koje je na snazi na datum donošenja ove direktive ili predvidjeti buduće zakonodavne odredbe za preuzimanje domaće prakse kakva postoji na datum donošenja ove direktive, u skladu s kojom, kod profesionalnih djelatnosti u crkvama i drugim javnim ili privatnim organizacijama, čiji se sistem vrijednosti zasniva na vjeri ili uvjerenju, različito postupanje zbog vjere ili uvjerenja

	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17)	

<p>određenog lica ne predstavlja diskriminaciju u slučaju kada, zbog prirode tih djelatnosti ili okolnosti u kojima se obavljaju, vjera ili uvjerenje određenog lica predstavljaju stvarni, legitiman i opravdan uslov za obavljanje tog zanimanja, imajući u vidu sistem vrijednosti te organizacije. Такво različito postupanje sprovodi se imajući u vidu ustavne odredbe i načela država članica, kao i opšta načela prava Zajednice i ne treba da služi kao opravданje za diskriminaciju po nekom drugom osnovu.</p> <p>Pod uslovom da se u ostalim pitanjima poštuju odredbe ove direktive, ona ne dovodi u pitanje pravo crkava i drugih javnih ili privatnih organizacija, čiji se sistem vrijednosti zasniva na vjeri ili uvjerenju i koje djeluju u skladu s domaćim ustavima i zakonima, da od lica koja zapošljavaju zahtijevaju rad u dobroj namjeri i odanost duhu te organizacije.</p>				
<p>Član 5 Razumno prilagođavanje potrebama lica s invaliditetom</p> <p>Kako bi se garantovalo poštovanje načela jednakog postupanja u pogledu lica s invaliditetom, mora se obezbijediti razumno prilagođavanje njihovim posebnim potrebama. To znači da poslodavci prema potrebi u određenoj situaciji preuzimaju odgovarajuće mjere kako bi se licu s invaliditetom omogućio pristup zapošljavanju, učestvovanje ili napredovanje na radu ili usavršavanje, ako takve mjere za poslodavca ne predstavljaju nesrazmjeran teret. Taj teret neće se smatrati nesrazmernim ako se u dovoljnoj mjeri podrži postojećim mjerama</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br.46/10, 40/11, 18/14 i 42/17) i Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Sl. list CG”, br. 49/08, 73/10, 39/11 i 55/16)</p>	

politike za zaštitu lica s invaliditetom odnosne države članice.			
<p>Član 6 Opravдано разлиčito postupanje по основу старосне доби</p> <p>1. Nezavisno od člana 2 stav 2, države članice mogu predviđjeti da se različito postupanje po osnovu starosne dobi neće smatrati diskriminacijom, ako su, u kontekstu domaćeg prava, te razlike objektivno i razumno opravdane legitimnim ciljem, uključujući legitimnu politiku zapošljavanja, tržište rada i stručno ospozobljavanje i ako su načini ostvarivanja tog cilja primjereni i neophodni.</p> <p>Takvo različito postupanje može, između ostalog, uključivati:</p> <p>(a) postavljanje posebnih uslova za pristup zapošljavanju i stručnom ospozobljavanju, za zapošljavanje i obavljanje zanimanja, uključujući uslove u pogledu otkaza i naknada za rad, za mlađe, starije radnike i lica koja su dužna da se staraju o drugima, radi podsticanja njihove stručne integracije ili obezbeđenja njihove zaštite;</p> <p>(b) određivanje minimalnih uslova u pogledu starosne dobi, radnog iskustva ili godina provedenih u službi za pristup zapošljavanju ili određenim prednostima vezanim uz zaposlenje;</p> <p>(c) određivanje najviše starosne dobi za zapošljavanje, koja se zasniva na zahtjevima obuke za određeno radno mjesto ili na potrebi postojanja razumnog perioda zaposlenja prije penzionisanja.</p>	<p>Nezaposleno lice Član 5'</p> <p>Nezaposleno lice je lice od 15 do 67 godina života, koje je crnogorski državljanin, nalazi se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), sposobno ili djelimično sposobno za rad, koje nije zasnovalo radni odnos, aktivno traži zaposlenje i raspoloživo je za rad.</p> <p>Nezaposlenim licem, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se i stranac koji, u skladu sa posebnim zakonom, ima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dozvolu za stalni boravak; - dozvolu za privremeni boravak za lice bez državljanstva; - dozvolu za privremeni boravak do tri godine, u skladu sa članom 220 Zakona o strancima („Sl. list CG“, broj 12/18); - dozvolu za privremeni boravak radi spajanja porodice sa crnogorskim državljaninom ili sa strancem koji ima dozvolu za stalni boravak; - dozvolu za privremeni boravak iz humanitarnih razloga; - priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu; - odobren azil, supsidijarnu zaštitu ili koji 	<p>Potpuno usklađeno</p> <p>Materija je dodatno regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17) i članu 16 Zakonom o radu („Sl. list CG“, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14 i 53/14)</p>	

<p>2. Nezavisno od člana 2 stav 2, države članice mogu predvidjeti da utvrđivanje starosne dobi za penzionisanje ili sticanje prava na starosnu ili invalidsku penziju, za potrebe sistema socijalnog osiguranja vezanih za rad, obuhvatajući, u okviru tih sistema, određivanje različitih starosnih granica za zaposlene ili grupe ili kategorije zaposlenih i korišćenje, u okviru tih sistema, kriterijuma starosti u aktuarskim obračunima, ne predstavlja diskriminaciju po osnovu starosne dobi, pod uslovom da nemaju za posljedicu diskriminaciju po osnovu pola.</p>	<p>traži međunarodnu zaštitu, protekom roka od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva, za međunarodnu zaštitu.</p>		
<p>Član 7 Pozitivne mjere</p> <p>1. Kako bi se garantovala potpuna jednakost u praksi, načelo jednakog postupanja ne sprečava države članice da zadrže ili donesu posebne mjere za sprečavanje ili izjednačavanje neravnopravnog položaja povezanog s bilo kojim od osnova iz člana 1.</p> <p>2. U pogledu lica s invaliditetom, načelo jednakog postupanja ne dovodi u pitanje pravo država članica da zadrže ili donesu odredbe o zaštiti zdravlja i bezbjednosti na radu, kao i mjeru kojima je cilj stvaranje ili zadрžavanje odredaba ili mogućnosti za obezbjeđenje ili podsticanje uključivanja tih lica u radno okruženje.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17), u članu 11 Zakona o radu („Sl. list CG”, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14 i 53/14), Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Sl. list CG”, br. 49/08, 73/10, 39/11, 55/16), i Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list CG”, br. 34/14 i 44/18)</p>

<p>Član 8</p> <p>Minimalni zahtjevi</p> <p>1. Države članice mogu uvesti ili zadržati odredbe koje su za zaštitu načela jednakog postupanja povoljnije od odredaba iz ove direktive.</p> <p>2. Sprovođenje ove direktive ne može ni pod kojim uslovima biti osnov za snižavanje nivoa zaštite od diskriminacije koju države članice već pružaju u oblastima obuhvaćenim ovom direktivom.</p>		<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17)</p>	
<p>POGLAVLJE II</p> <p>PRAVNI LJEKOVNI SPROVOĐENJE</p> <p>Član 9</p> <p>Pravna zaštita</p> <p>1. Države članice obezbjeđuju da su svim licima koja smatraju da im je učinjena nepravda, zbog toga što nije bilo primijenjeno načelo jednakog postupanja, čak i kad je odnosi u kojem je navodno došlo do diskriminacije prestao, dostupni sudski i/ili upravni postupci i, ako se smatraju primijerenim, postupci mišenja, radi sprovođenja obaveza iz ove direktive.</p> <p>2. Države članice obezbjeđuju da se udruženja, organizacije ili druga pravna lica koja, u skladu s kriterijumima utvrđenim njihovim domaćim pravima, imaju legitimni interes da obezbjeđuju postupanje u skladu s odredbama ove direktive, mogu uključiti u bilo koji sudski i/ili upravni postupak radi sprovođenja obaveza iz ove direktive, bilo u ime tužioca ili kao podrška tužiocu, uz njegov ili njene pristanak.</p> <p>3. St. 1 i 2 ne dovode u pitanje domaća pravila koja se odnose na vremenska ograničenja za pokretanje postupka u pogledu načela jednakog postupanja.</p>		<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17).</p>

<p>Član 10</p> <p>Teret dokaza</p> <p>1. Države članice preuzimaju potrebne mjere u skladu sa svojim domaćim pravosudnim sistemima, kojima obezbeđuju da je teret dokaza da nije bilo povrede načela jednakog postupanja na strani tuženog, u slučajevima kada lica koja smatraju da im je nanesena nepravda, jer na njih nije primijenjeno načelo jednakog postupanja, iznesu pred sudom ili drugim nadležnim organom, činjenice iz kojih se može pretpostaviti da je došlo do neposredne ili posredne diskriminacije.</p> <p>2. Stav 1 ne sprečava države članice da donesu pravila o dokazivanju, koja su povoljnija za tužioca.</p> <p>3. Stav 1 ne primjenjuje se na krivične postupke.</p> <p>4. St. 1, 2 i 3 primjenjuju se i na druge pravne postupke koji se pokreću u skladu s članom 9 stav 2.</p> <p>5. Države članice ne moraju primjenjivati stav 1 na postupke u kojima je sud ili nadležni organ dužan da ispita činjenično stanje.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17)</p>	
<p>Član 11</p> <p>Viktimizacija</p> <p>Države članice uvode u svoje domaće pravne sisteme potrebne mjere kojima se zaposleni štite od otkaza ili nekog drugog nepovoljnog postupanja od strane poslodavca, kao reakcije na pritužbu iznesenu u okviru preduzeća ili na bilo koji drugi pravni postupak koji ima za cilj sprovođenje usklađivanja s načelom jednakog postupanja.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe.</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17).</p>	
<p>Član 12</p> <p>Širenje informacija</p> <p>Države članice svim odgovarajućim sredstvima obezbeđuju da svim licima na koje se to može</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11,</p>	

<p>odnositi, odredbe donesene u skladu s ovom direktivom i relevantne odredbe iz ove oblasti koje su već na snazi, budu dostupne na cijeloj njihovoj teritoriji, na primjer na radnom mjestu.</p>			18/14 i 42/17).	
<p>Član 13 Socijalni dijalog</p> <p>1. U skladu sa svojim domaćim običajima i praksom, države članice preduzimaju odgovarajuće mjeru radi podsticanja dijaloga između socijalnih partnera sa svrhom ostvarivanja jednakog postupanja, između ostalog, putem praćenja uobičajenih postupaka na radnom mjestu, kolektivnih sporazuma, kodeksa ponašanja i putem istraživanja ili razmjene iskustava i dobre prakse.</p> <p>2. Ako je to u skladu s domaćim običajima i praksom, države članice podstiču socijalne partnere, ne dovodeći u pitanje njihovu autonomiju, da na odgovarajućem nivou sklapaju sporazume kojima se propisuju antidiskriminatorska pravila u oblastima iz člana 3, što ulazi u okvir kolektivnog pregovaranja. Ti sporazumi moraju poštovati minimalne zahtjeve utvrđene ovom direktivom i odgovarajućim domaćim mjerama za sprovodenje.</p>		Nema odgovarajuće odredbe	Materija je regulisana Zakonom o socijalnom savjetu („Sl. list CG”, broj 44/18).	
<p>Član 14 Dijalog s nevladnim organizacijama</p> <p>Države članice podstiču dijalog s odgovarajućim nevladnim organizacijama koje, u skladu sa svojim domaćim pravom i praksom, imaju legitiman interes u doprinisu borbi protiv diskriminacije po bilo kom osnovu iz člana 1, s ciljem promovisanja načela jednakog postupanja.</p>		Nema odgovarajuće odredbe	Materija je regulisana Zakonom o državnoj upravi („Sl.list CG”, broj 78/18) i u Uredbi o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovodenju	

			javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Sl. list CG”, broj 41/18).	
<p>POGLAVLJE III POSEBNE ODREDBE <i>Član 15</i></p> <p>Sjeverna Irska</p> <p>1. Radi rješavanja problema nedovoljne zastupljenosti jedne od najvažnijih vjerskih zajedница u policijskoj službi Sjeverne Irske, različito postupanje vezano za prijem u tu službu, što obuhvata i pomoći kadar, ne smatra se diskriminacijom ako te razlike u postupanju izričito odobrava domaće zakonodavstvo.</p> <p>2. Radi očuvanja ravnoteže mogućnosti za zapošljavanje učitelja u Sjevernoj Irskoj, uz istovremeno podsticanje i pomirenja istorijskih podjela između glavnih vjerskih zajedница na tom području, odredbe o vjeri i uvjerenju iz ove direktive ne primjenjuju se na zapošljavanje učitelja u školama Sjeverne Irske, ako to domaće zakonodavstvo izričito odobrava.</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
<p>POGLAVLJE IV ZAVRŠNE ODREDBE <i>Član 16</i></p> <p>Usklađenost</p> <p>Države članice preduzimaju potrebne mјere kako bi se:</p> <p>(a) ukinuli svi zakoni i drugi propisi koji su protivni načelu jednakog postupanja;</p> <p>(b) proglašile ništavim ili izmjenile i dopunile sve odredbe koje su protivne načelu jednakog</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana Ustavom Crne Gore („Sl. list CG”, br. 1/07 i 38/13)	

<p>postupanja, u individuálnim ili kolektivním sporazumima, interním aktíma preduzeča ili propisima kójima se uređuju samostalne djelatnosti i profesije i udruženja radnika ili poslodavaca.</p>				
<p>Član 17 Sankcije</p> <p>Države članice donose pravila o sankcijama koja se primjenjuju na kršenja odredaba domaćeg prava, donesenih u skladu s ovom direktivom, a preduzimaju i sve potrebne mjere kako bi se obezbijedila primjena tih pravila. Sankcije, koje mogu uključivati isplatu odštete žrtvi, moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice o tim odredbama obavještavaju Komisiju najkasnije do 2. decembra 2003. godine, a obavještavaju je bez odlaganja i o svakoj naknadnoj izmjeni i dopuni koja bi mogla uticati na te odredbe.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17)</p>	
<p>Član 18 Sprovođenje</p> <p>Države članice dužne su da usvoje zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom direktivom najkasnije do 2. decembra 2003. godine ili povjeravaju svojim socijalnim partnerima, na njihov zajednički zahtjev, sprovođenje ove direktive u pogledu odredaba vezanih za kolektivne sporazume. U takvim slučajevima, države članice obezbeđuju da, najkasnije do 2. decembra 2003. godine, njihovi socijalni partneri sporazumom uvedu potrebne mjere, dok države članice moraju preduzeti sve mjere potrebne kako bi u svakom trenutku mogle garantovati ostvarivanje rezultata koji se zahtijevaju ovom direktivom. One o tome</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neprenosivo</p>		

<p>odmah obavještavaju Komisiju. Radi uzimanja u obzir posebnih uslova, države članice po potrebi mogu uzeti dodatni period od 3 godine, počevši od 2. decembra 2003. godine, odnosno ukupno 6 godina, za sprovođenje odredaba ove direktive u vezi s diskriminacijom po osnovu starosne dobi i invaliditeta. U tom slučaju o tome odmah obavještavaju Komisiju. Svaka država članica koja odluči da će koristiti dodatni period mora godišnje izvještavati Komisiju o mjerama koje preduzima za rješavanje problema diskriminacije po osnovu starosne dobi i invaliditeta, kao i o napretku u sprovođenju. Komisija svake godine izvještava Savjet.</p> <p>Kada države članice utvrde ove mjere, one će sadržati pozivanje na ovu direktivu ili se pozivanje na ovu direktivu navodi prilikom njihovog službenog objavljivanja. Načine takvog pozivanja utvrđuju države članice.</p>				
<p>Član 19 Izvještaj</p> <p>1. Države članice, najkasnije do 2. decembra 2005. godine i svakih 5 godina nakon toga, Komisiji dostavljaju sve informacije potrebne za izradu izvještaja o primjeni ove direktive, koji se dostavlja Evropskom parlamentu i Savjetu.</p> <p>2. U izvještaju Komisije u obzir se, po potrebi, uzimaju stavovi socijalnih partnera i relevantnih nevladinih organizacija. U skladu s načelom sistemskog uzimanja u obzir načela jednakosti polova u svim oblastima, taj izvještaj, između ostalog, sadrži procjenu uticaja preduzetih mjera na muškarce i žene. S obzirom na prikupljene</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neprenosivo</p>		

informacije, taj izvještaj prema potrebi obuhvata predloge za revidiranje i ažuriranje ove direktive.				
Član 20 Stupanje na snagu Ova direktiva stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu evropskih zajednica.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 21 Adresati Ova direktiva upućena je državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Šačinjeno u Briselu, 27. novembra 2000. godine.				
Direktiva 2006/54/EZ				
GLAVA I OPŠTE ODREDBE Član 1 Svrha Svrha ove direktive je da se obezbijedi sprovođenje načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada. Ona u tu svrhu sadrži odredbe za sprovođenje jednakog postupanja s obzirom na: (a) mogućnost zapošljavanja, uključujući napredovanje, i stručnog ospozobljavanja; (b) radne uslove, uključujući zaradu; (c) profesionalne sisteme socijalnog osiguranja. Ona sadrži i odredbe koje obezbeđuju djelotvornije sprovođenje tog načela uspostavljanjem odgovarajućih postupaka.	Načela Član 4 Ovaj zakon zasniva se na načelima: 1) zabrane diskriminacije; 2) rodne ravnopravnosti; 3) afirmativne akcije usmjerene prema posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica; 4) nepristrasnosti u obavljanju poslova u vezi sa zapošljavanjem; 5) besplatnosti obavljanja poslova u vezi sa zapošljavanjem za nezaposlena lica i ostale tražioce zaposlenja.	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17), Zakonom o rodnoj ravnopravnosti („Sl. list RCG“, br. 46/07, „Sl. list CG“, br. 73/10, 40/11, 35/15), u članu 5 Zakona o radu („Sl. list CG“, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14), Zakonom o državnim službenicima i namještenicima („Sl. list CG“, broj 2/18)	

<p>Član 2</p> <p>Značenje izraza</p> <p>1. Za potrebe ove direktive podrazumijeva se da je/su:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neposredna diskriminacija – ako lice, zbog svoga pola ima nepovoljniji tretman nego što ga ima ili bi ga imalo drugo lice u sličnoj situaciji; (b) posredna diskriminacija – ako prividno neutralna odredba, kriterijum ili postupak može na određeni način staviti u nepovoljniji položaj lica jednog pola u odnosu na lica drugog pola, osim ako je ta odredba, kriterijum odnosno postupak objektivno opravdan legitimnim ciljem i ako su sredstva za postizanje tog cilja primjerena i neophodna; (c) uznemiravanje – svako neželjeno ponašanje uslovljeno polom lica čija je namjera da se povrijedi njeno lično dostojanstvo i stvoriti zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje odnosno kojim se postiže takvo dejstvo; (d) seksualno uznemiravanje – svaki neželjeni oblik verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode čija je namjera da se povrijedi dostojanstvo lica odnosno kojim se postiže takvo dejstvo, naročito kada to ponašanje stvara zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje; (e) zarada – uobičajena osnovna ili najniža zarada 	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14, 42/17), Zakonom o rodnoj ravnopravnosti („Sl. list RCG“, br. 46/07, „Sl. list CG“, br. 73/10, 40/11, 35/15), u čl. 6 i 8 Zakona o radu („Sl. list CG“, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14)</p>
--	----------------------------------	---

	<p>ili plata odnosno bilo koja druga naknada, bilo u novcu ili u naturi, koju radnik/radnica prima od poslodavca, bilo neposredno ili posredno, u vezi s radnim odnosom;</p> <p>(f) profesionalni sistemi socijalnog osiguranja – sistemi koji nijesu uređeni Direktivom Savjeta 79/7/EEZ od 19. decembra 1978. godine o postupnoj primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u oblasti socijalne sigurnosti čija je svrha da se obezbijede davanja radnicima određenog preduzeća ili grupe preduzeća, grane djelatnosti, zanimanja ili grupe zanimanja, bilo da se radi o zaposlenima ili samozaposlenima, kojima se dopunjavaju ili zamjenjuju davanja na osnovu obaveznih sistema socijalnog osiguranja, bez obzira je li članstvo u tim sistemima obavezno ili dobrovoljno.</p> <p>2. Za potrebe ove direktive, diskriminacija uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) uznemiravanje i seksualno uznemiravanje kao i svaki nepovoljniji tretman koji lice ima zbog odbijanja ili trpljenja takvog ponašanja; (b) davanje uputstava za diskriminisanje lica na osnovu pola; (c) svaki nepovoljniji tretman žene u vezi s trudnoćom ili porodiljskim odsustvom u smislu Direktive 92/85/EEZ. 			
	<p><i>Član 3</i></p> <p>Pozitivno djelovanje</p> <p>Države članice mogu nastaviti da šprovode odnosno utvrđuju mјere u smislu člana 141 stav 4 Ugovora s ciljem obezbjeđenja potpune i stvarne jednakosti</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14, 42/17), u Zakonu o rodnoj	

					ravnopravnosti („Sl. list RCG“, br. 46/07, „Sl. list CG“, br. 73/10, 40/11, 35/15) i u članu 5 Zakona o radu („Sl. list CG“, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14)
	GLAVA II POSEBNE ODREDBE POGLAVLJE 1 Jednakost zarada Član 4 Zabрана дискриминације Uklanja se svaka neposredna i posredna diskriminacija na osnovu pola u odnosu na sve aspekte i uslove nagradjivanja za isti rad odnosno rad kome je pripisana jednaka vrijednost. Naročito ako se za određivanje zarade koristi sistem klasifikacije radnih mesta, on se mora zasnovati na istim kriterijumima za muškarce i žene i mora biti sastavljen tako da isključuje svaku diskriminaciju na osnovu pola.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14, 42/17), Zakonom o rodnoj ravnopravnosti („Sl. list RCG“, br. 46/07, „Sl. list CG“, br. 73/10, 40/11, 35/15) i u čl. 5, 6 i 77 Zakona o radu („Sl. list CG“, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14)	
	POGLAVLJE 2 Jednako postupanje u profesionalnim sistemima socijalnog osiguranja Član 5 Zabрана дискриминације Ne dovodeći u pitanje član 4, zabranjuje se neposredna ili posredna diskriminacija na osnovu pola u profesionalnim sistemima socijalnog osiguranja, naročito u odnosu na:	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14, 42/17), Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list	

<p>(a) područje primjene tih sistema i uslove pristupanja sistemima;</p> <p>(b) obavezu uplaćivanja doprinosa i obračun doprinosa;</p> <p>(c) obračun davanja, uključujući dopunska davanja koja se isplaćuju za bračnog druga i izdržavane članove porodice i uslove kojima je uređeno trajanje i zadržavanje prava na davanja.</p>			<p>CG", br. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 40/11, 14/12, 62/13, 8/15, 22/17} i u članu 6 i 28 Zakona o radu („Sl. list CG", br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14)</p>	
<p>Član 6</p> <p>Područje primjene u odnosu na lica</p> <p>Ovo poglavlje primjenjuje se na radno stanovništvo, uključujući samozaposlene, lica čija je aktivnost prekinuta zbog bolesti, majčinstva, nezgode ili prisilne nezaposlenosti, lica koje traže posao kao i na penzionisane radnike i radnike s invaliditetom i njihove članove porodica, u skladu s domaćim pravom i/ili praksom.</p>	<p>Načela Član 4</p> <p>Ovaj zakon zasniva se na načelima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabrane diskriminacije; 2) rodne ravnopravnosti; 3) afirmativne akcije usmjerenе prema posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica; 4) nepristrasnosti u obavljanju poslova u vezi sa zapošljavanjem; 5) besplatnosti obavljanja poslova u vezi sa zapošljavanjem za nezaposlena lica i ostale tražioce zaposlenja. 	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>Materija je dodatno regulisana čl. 103-118Zakona o radu („Sl. list CG", br.49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14), u Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Sl. list CG", br. 49/08, 73/10, 39/11, 55/16)</p>	
<p>Član 7</p> <p>Materijalno područje primjene</p> <p>1. Ovo poglavlje primjenjuje se na:</p> <p>(a) profesionalne sisteme socijalnog osiguranja koji pružaju zaštitu od sljedećih rizika:</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana čl. 103-118Zakona o radu („Sl. list CG", br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14), u Zakonu o doprinosima</p>	

<p>i. bolesti; i. i. invaliditeta; i. ii. starosti, uključujući prijevremeno penzionisanje; i. v. nesreće na radu i profesionalne bolesti; v. nezaposlenost;</p> <p>(b) profesionalne sisteme socijalnog osiguranja koji predviđaju druga socijalna davanja, bilo u novcu ili u naturi, a naročito davanja članovima porodice nakon smrti korisnika i porodične dodatke, ako predstavljaju naknadu koju poslodavac plaća radniku na osnovu radnog odnosa.</p> <p>2. Ovo poglavlje primjenjuje se na penzijske sisteme za određenu kategoriju radnika kao što su državni službenici, ako se davanja iz sistema isplaćuju na osnovu radnog odnosa s poslodavcem javnog sektora. Ovo važi nezavisno od činjenice što je taj sistem dio opšteg obaveznog sistema.</p>			<p>za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”, br. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 40/11, 14/12, 62/13, 8/15, 22/17)</p>
<p><i>Član 8</i></p> <p>Isključenja iz materijalnog područja primjene</p> <p>1. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na:</p> <p>(a) pojedinačne ugovore za samozaposlena lica; sisteme za samozaposlena lica koja imaju samo jednog člana;</p> <p>(c) kod radnika, na ugovore o osiguranju u kojima poslodavac ne učestvuje kao strana;</p> <p>(d) neobavezujuće odredbe profesionalnog sistema socijalnog osiguranja koje se članovima nude pojedinačno i kojima se garantuju: i.. dodatna davanja;</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”, br. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 40/11, 14/12, 62/13, 8/15, 22/17) i Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. list RCG”, br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04,</p>

<p>ii. ili izbor datuma od kojeg će početi da se isplaćuju uobičajena davanja samozaposlenima ili izbor između više davanja;</p> <p>(e) profesionalne sisteme socijalnog osiguranja u onoj mjeri u kojoj se davanja finansiraju doprinosima koje radnici uplaćuju na dobrovoljnoj osnovi.</p> <p>2. Ovo poglavlje ne sprečava poslodavca da licima koja su dosegla starosnu granicu za sticanje prava na penziju u smislu odobravanja penzije iz profesionalnog sistema socijalnog osiguranja, ali koja još nijesu dosegla zakonsku starosnu granicu za sticanje prava na starosnu penziju, odobri dodatak uz penziju s ciljem izjednačavanja ili približnog izjednačavanja ukupnog iznosa davanja koji se isplaćuje tim licima i iznosa koji se isplaćuje licima drugog pola koja se nalaze u istom položaju, ali koja su već dosegla zakonsku starosnu granicu za sticanje prava na tu penziju, sve dok korisnici dodatka ne dosegnu tu starosnu granicu.</p>			<p>81/04, 14/07 i 47/07 i „Sl. list CG”, br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 40/11, 66/12, 36/13, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 42/16 i 55/16)</p>
<p>Član 9.</p> <p>Primjeri diskriminacije</p> <p>1. Odredbe protivne načelu jednakog postupanja su one odredbe koje se neposredno ili posredno zasnovavaju na polu i kojima se:</p> <p>(a) određuje koja lica mogu učestvovati u profesionalnom sistemu socijalnog osiguranja;</p> <p>(b) utvrđuje obavezna ili dobrovoljna priroda učestvovanja u profesionalnom sistemu socijalnog osiguranja;</p> <p>(c) utvrđuju različita pravila u pogledu pristupne</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o rođnoj ravnopravnosti, („Sl. list RCG“, br. 46/07 i „Sl. list CG“, br. 73/10, 40/11, 35/15) i Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. list RCG“, br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04,</p>

<p>starosti ili najmanjeg trajanja zaposlenja ili članstva u sistemu koje je potrebno za primanje naknada;</p> <p>(d) utvrđuju različita pravila za povraćaj doprinosu ako radnik napusti sistem prije ispunjenja uslova koji mu garantuju odloženo pravo na dugoročna davanja, osim kako je predviđeno u tač. h i j;</p> <p>(e) postavljaju različiti uslovi za odobravanje davanja ili se davanja ograničavaju na radnike jednog pola;</p> <p>(f) utvrđuju različite starosne granice za sticanje prava na penziju;</p> <p>(g) za vrijeme porodičkog odsustva ili odsustva iz porodičnih razloga koje plaća poslodavac i koji je obezbijeđen, na osnovu zakona ili sporazuma obustavlja zadržavanje ili sticanje prava;</p> <p>(h) određuju različite visine davanja, osim kod sistema definisanih davanja gdje je to neophodno zbog primjene faktora aktuarske računice koji se razlikuju prema polu; kod sistema definisanih kapitalizovanih davanja određeni elementi smiju biti nejednaki ako je nejednakost u iznosima rezultat dejstava primjene aktuarskih faktora koji se razlikuju prema polu u periodu finansiranja programa;</p> <p>(i) određuju različite visine doprinosa radnika;</p> <p>(j) određuju različite visine doprinosa poslodavaca, osim:</p> <p>i. kod sistema definisanih doprinosa, ako je cilj da se izjednači ili približno izjednači krajnji iznos naknada za oba pola;</p>		<p>81/04, 14/07 i 47/07 i „Sl. list CG”, br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 40/11, 66/12, 36/13, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 42/16 i 55/16)</p>	

	<p>ii. kod programa definisanih kapitalizovanih davanja, kod kojih doprinosi poslodavca trebaju da obezbijede opravdanost sredstava potrebnih za pokrivanje troška definisanih davanja;</p> <p>(k) utvrđuju različite standarde odnosno standarde koji se primjenjuju samo na radnike određenog pola u odnosu na garanciju ili zadržavanje prava na odložena davanja nakon što radnik napusti sistem, osim kako je predviđeno u tač. h i j.</p> <p>2. Ako o odobravanju davanja u smislu ovog poglavlja odlučuju nadležni upravni organi sistema, ti organi su dužni da poštuju načelo jednakog postupanja.</p>			
	<p><i>Član 10</i></p> <p>Sprovođenje načela u odnosu na samozaposlena lica</p> <p>1. Države članice će preduzeti potrebne korake kako bi se odredbe profesionalnog sistema socijalnog osiguranja za samozaposlena lica koje su protivne načelu jednakog postupanja revidirale s dejstvom najkasnije od 1. januara 1993. godine, a kod država članica koje su pristupile nakon tog datuma do početka primjene Direktive 86/378/EEZ na njihovoj teritoriji.</p> <p>2. Odredbe ovog poglavlja ne sprečavaju da se na prava i obaveze koje se odnose na period članstva u profesionalnom sistemu socijalnog osiguranja za samozaposlena lica prije revizije sistema i dalje primjenjuju odredbe sistema koje su bile na snazi u</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Materija je regulisana Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG“, br. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 40/11, 14/12, 62/13, 8/15, 22/17)</p>	

tom periodu.				
<p>Član 11</p> <p>Mogućnost odlaganja za samozaposlena lica</p> <p>Što se tiče profesionalnog sistema socijalnog osiguranja za samozaposlena lica, države članice mogu odložiti obaveznu primjenu načela jednakog postupanja u odnosu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) određivanje starosne granice za sticanje prava na starosnu ili redovnu penziju i moguće implikacije za druga davanja: <ul style="list-style-type: none"> i. do datuma kada se takva jednakost ostvari u obaveznim sistemima; ii. ili najkasnije do datuma kad je takva jednakost propisana direktivom; (b) porodične penzije, dok se u pravu Zajednice u tom pogledu ne uspostavi načelo jednakog postupanja u obaveznim sistemima socijalnog osiguranja; (c) primjenu člana 9 stav 1 tačka i u odnosu na primjenu faktora aktuarske računice, do 1. januara 1999. godine, a za države članice koje su pristupile nakon tog datuma do početka primjene Direktive 86/378/EEZ na njihovoj teritoriji. 	Nema odgovarajuće odredbe	Materija je regulisana Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. list RCG”, br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 81/04, 14/07 i 47/07 i „Sl. list CG”, br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 40/11, 66/12, 36/13, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 42/16 i 55/16)		
<p>Član 12</p> <p>Retroaktivno dejstvo</p> <p>1. Mjere za sprovođenje ovog poglavlja u odnosu na radnike uključuju sva davanja iz profesionalnog</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Materija koja se odnosi na postupak podnošenja tužbe regulisana je Zakonom		

<p>sistema socijalnog osiguranja koja potiču iz perioda zaposlenja nakon 17. maja 1990. godine i primjenjuju se retroaktivno do tog datuma, osim kod radnika i drugih korisnika – članova porodice radnika koji su prije tog datuma pokrenuli sudski ili drugi istovjetni postupak na osnovu domaćeg prava. U tom slučaju mjere za sprovođenje primjenjuju se retroaktivno do 8. aprila 1976. godine i uključuju sva davanja koja potiču iz perioda zaposlenja nakon tog datuma. Za države članice koje su pristupile Zajednici nakon 8. aprila 1976. godine i prije 17. maja 1990. godine taj datum zamjenjuje se datumom kad se član 141 Ugovora počeo primjenjivati na njihovoj teritoriji.</p> <p>2. Stav 1 druga rečenica ne sprečava primjenu domaćih propisa u vezi s rokovima za podnošenje tužbi na osnovu domaćeg prava u odnosu na radnike i druge korisnike – članove porodice radnika koji su pokrenuli sudski postupak ili drugi istovjetni postupak na osnovu domaćeg prava prije 17. maja 1990. godine, pod uslovom da oni nijesu nepovoljniji za tu vrstu tužbe u odnosu na slične tužbe u okviru domaćeg prava i da u praksi ne onemogućavaju ostvarivanje prava obezbijeđenih na osnovu prava Zajednice.</p> <p>3. Za države članice koje su Zajednici pristupile nakon 17. maja 1990. godine i koje su 1. januara 1994. godine bile strane Sporazuma o Evropskom ekonomskom prostoru, datum 17. maja 1990. godine iz stava 1 prva rečenica zamjenjuje se datumom 1. januara 1994. godine.</p> <p>4. Za ostale države članice koje su Zajednici pristupile nakon 17. maja 1990. godine, datum 17.</p>		<p>o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17), dok je preostali dio materije propisane ovim članom regulisan drugim propisima</p>
--	--	--

maja 1990. godine iz st. 1 i 2 zamjenjuje se datumom kad se član 141 Ugovora počeo primjenjivati na njihovoj teritoriji.				
<p>Član 13</p> <p>Fleksibilna starost za odlazak u penziju</p> <p>Ako muškarci i žene imaju pod istim uslovima pravo na fleksibilnu starost za odlazak u penziju, to se neće smatrati nespojivim s ovim poglavljem.</p>	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. list RCG“, br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 81/04, 14/07 i 47/07 i „Sl. list CG“, br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 40/11, 66/12, 36/13, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 42/16 i 55/16)	
<p>POGLAVLJE 3</p> <p>Jednako postupanje u odnosu na mogućnost zapošljavanja, stručnog ospozobljavanja i napredovanja i radne uslove</p> <p>Član 14</p> <p>Zabranjena diskriminacija</p> <p>1. Zabranjuje se neposredna ili posredna diskriminacija na osnovu pola u javnom i privatnom sektoru, uključujući državne organe, u odnosu na:</p> <p>(a) uslove zapošljavanja, samozapošljavanja i rada, uključujući kriterijume za izbor kandidata i uslove pomoći u postupku zapošljavanja, u svim granama djelatnosti i na svim nivoima profesionalne hijerarhije,</p>	<p>Načela Član 4</p> <p>Ovaj zakon zasniva se na načelima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabrane diskriminacije; 2) rodne ravnopravnosti; 3) afirmativne akcije usmjerene prema posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica; 4) nepristrasnosti u obavljanju poslova u vezi sa zapošljavanjem; 5) besplatnosti obavljanja poslova u vezi sa zapošljavanjem za nezaposlena lica i ostale tražioce 	Potpuno usklađeno	Materija je dodatno regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17), Zakonom o rodnoj ravnopravnosti („Sl. list RCG“, br. 46/07 i „Sl. list CG“, br. 73/10, 40/11, 35/15), u čl. 5-7 Zakona o radu („Sl. list CG“, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14)	

<p>uključujući napredovanje na poslu;</p> <p>(b) pristup svim vrstama i nivoima profesionalne orientacije, stručnog osposobljavanja i stručnog usavršavanja i prekvalifikacije, uključujući praktično rādno iskustvo;</p> <p>(c) uslove zaposlenja i radne uslove, uključujući uslove otkaza, i zaradu, kako je predviđeno u članu 141 Ugovora;</p> <p>(d) članstvo i učestvovanje u organizacijama radnika ili poslodavaca očnosno bilo kakvoj organizaciji koja okuplja pripadnike određene struke, uključujući povlastice koje pružaju te organizacije.</p> <p>2. Države članice mogu predvidjeti da različito postupanje u odnosu na mogućnost zapošljavanja i odgovarajućeg osposobljavanja, koje se zasniva na određenom svojstvu vezanom za pol, ne predstavlja diskriminaciju ako zbog prirode odnosnog posla ili zbog konteksta u kome se on obavlja to svojstvo predstavlja stvaran i odlučujući zahtjev posla, pod uslovom da je takvo različito postupanje opravданo legitimnim ciljem i da je takav zahtjev srazmjeran.</p>	<p>zaposlenja.</p>			
<p>Član 15</p> <p>Povratak s porodiljskog odsustva</p> <p>Žena koja koristi porodiljsko odsustvo ima pravo po isteku tog odsustva da se vratí na svoje radno mjesto ili na ekvivalentno radno mjesto; pod uslovima koji za nju nijesu manje povoljni; i ima pravo da uživa sva poboljšanja radnih uslova na koja bi imala pravo za vrijeme svog odsustva.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana čl. 42, 111,111a i 111b Zakona o radu („Sl. list CG”, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14)</p>	

<p><i>Član 16</i></p> <p>Roditeljsko i usvojiteljsko odsustvo</p> <p>Ova direktiva ne dovodi u pitanje pravo država članica da priznaju posebna prava na roditeljsko i/ili usvojiteljsko odsustvo. Države članice koje priznaju ta prava preduzimaju potrebne mјere kako bi radnike i radnice zaštитile od otpuštanja zbog korišćenja tih prava i brinu se da oni po isteku tog odsustva imaju pravo da se vrate na svoje radno mјesto, odnosno na ekvivalentno radno mјesto, pod uslovima koji za njih nijesu manje povoljni, i da uživaju sva poboljšanja rādnih uslova na koja bi imali pravo za vrijeme svog odsustva.</p>			<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Materija je regulisana čl. 113-118 Zakona o radu („Sl. list CG“, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14)</p>
<p>GLAVA III HORIZONTALNE ODREDBE POGLAVLJE 1 <i>Pravni lјekovi i izvršavanje</i> Odsjek 1 Pravni lјekovi <i>Član 17</i> Zaštita prava</p> <p>1. Države članice obezbeđuju svim licima koja se smatraju oštećenim zbog neprimjenjivanja načela jednakog postupanja mogućnost pokretanja sudskog postupka u svrhu sprovođenja obaveza na osnovu ove direktive, čak i nakon prestanka odnosa u kojem se dogodila navodna diskriminacija, a nakon eventualnog obraćanja drugim nadležnim organima i postupaka mirenja tamо gdje države članice to smatraju primjerenim.</p> <p>2. Države članice obezbeđuju da se udruženja,</p>			<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17)</p>

<p>organizacije i druga pravna lica koja prema kriterijumima utvrđenim u domaćem pravu imaju legitiman interes u obezbjeđenju poštovanja odredaba ove direktive mogu uz saglasnost podnosioca pritužbe uključiti u bilo koji sudski i/ili upravni postupak predviđen za izvršavanje obaveza na osnovu ove direktive u ime ili na strani podnosioca pritužbe.</p> <p>3. St. 1 i 2 ne utiču na domaće propise u vezi s rokovima za podnošenje tužbi koje se tiču načela jednakog postupanja.</p>				
<p>Član 18</p> <p>Naknada štete ili restitucija</p> <p>Države članice u svoje pravne sisteme ugrađuju potrebne mјere kako bi obezbijedile stvarnu i djelotvornu naknadu štete odnosno restituciju, zavisno od odredaba države članice, za štetu koju je pretrpjelo oštećeno lice kao posljedica diskriminacije na osnovu pola, vodeći računa da ta naknada odnosno restitucija bude odvraćajuća i proporcionalna pretrpljenoj šteti. Ta naknada odnosno restitucija ne može se ograničiti unaprijed određenom gornjom granicom, osim ako poslodavac može dokazati da se jedina šteta koju je kandidat/kandidatkinja pretrpio/pretrpjela zbog diskriminacije u smislu ove direktive sastoji u tome što njegova/njena molba za zaposlenje nije uzeta u obzir.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17) i Zakonom o obligacionim odnosima („Sl. list CG”, br. 47/08, 4/11 i 22/17)</p>	
<p>Odsjek 2</p> <p>Tetet dokazivanja</p>	<p>Nema odgovarajuće odrđebe</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11,</p>	

<p><i>Član 19.</i></p> <p>Teret dokazivanja</p> <p>1. Države članice preuzimaju potrebne mјere u okviru svojih pravosudnih sistema kako bi obezbijedile da, kad lica koja se smatraju oštećenim zbog neprimjenjivanja načela jednakog postupanja pred sudom ili drugim nadležnim organom utvrde činjenice iz kojih se može pretpostaviti da je došlo do neposredne ili posredne diskriminacije, teret dokazivanja nepostojanja povrede načela jednakog postupanja bude na tuženom.</p> <p>2. Stav 1 ne sprečava države članice da uvedu pravila dokaznog postupka koja su povoljnija za tužioca.</p> <p>3. Države članice ne moraju primjenjivati stav 1 na postupke u kojima šud ili nadležni organ utvrđuje činjenično stanje.</p> <p>4. St. 1, 2 i 3 primjenjuju se i na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) slučajeve iz člana 141 Ugovora i, ako se radi o diskriminaciji na osnovu pola, direktive 92/85/EEZ i 96/34/EZ; (b) sve građanske i upravne postupke koji se tiču javnog ili privatnog sektora i za koje je u domaćem pravu predviđena mogućnost korišćenja pravnog lijeka na osnovu mјera iz tačke a, osim vanudskeih postupaka koji se vode na dobrovoljnoj osnovi ili su predviđeni u domaćem pravu. <p>5. Ako države članice ne odrede suprotno, ovaj član ne primjenjuje se na kaznenе postupke.</p>				18/14 i 42/17)
---	--	--	--	----------------

<p>POGLAVLJE 2</p> <p>Promovisanje jednakog postupanja – dijalog</p> <p>Član 20</p> <p>Organi za jednakost</p> <p>1. Države članice imenuju i usvajaju potrebne odredbe za djelovanje jednog ili više organa za promovisanje, analiziranje, praćenje i pružanje podrške jednakom postupanju svih lica, bez diskriminacije na osnovu pola. Ovi organi mogu biti u sistemu agencija koje su na nacionalnom nivou zadužene za odbranu ljudskih prava ili zaštitu prava pojedinaca.</p> <p>2. Države članice obezbeđuju da nadležnosti tih organa uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) ne dovodeći u pitanje pravo žrtava i udruženja, organizacija i drugih pravnih lica iz člana 17 stav 2, pružanje nezavisne pomoći žrtvama diskriminacije kod sproveđenja njihovih pritužbi vezanih za diskriminaciju; (b) sproveđenje nezavisnih istraživanja o diskriminaciji; (c) objavljivanje nezavisnih izvještaja i davanje preporuka o svim pitanjima vezanim za ovaj oblik diskriminacije; (d) razmjenu raspoloživih informacija na odgovarajućem nivou s odgovarajućim evropskim organima, npr. budući Evropski institut za rodnu ravnopravnost. 	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>		<p>Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17), Zakonom o zaštitniku/ci ljudskih prava („Sl. list CG“, br. 42/11, 32/14 i 21/17), u Zakonu o rodnoj ravnopravnosti („Sl. list RCG“, br. 46/07, „Sl. list CG“, br. 73/10, 40/11, 35/15).</p>	
<p>Član 21</p> <p>Socijalni dijalog</p> <p>1. Države članice u skladu s domaćim tradicijama i praksom preduzimaju odgovarajuće mjere za</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>Materija je regulisana Zakonom o socijalnom savjetu („Sl. list CG“, broj 44/18).</p>	

promovisanje socijalnog dijaloga između socijalnih partnera s ciljem podsticanja jednakog postupanja, na primjer praćenjem praksi na radnom mjestu i kod zapošljavanja, stručnog osposobljavanja i napredovanja na poslu kao i praćenjem kolektivnih ugovora, kodeksa ponašanja; istraživanja odnosno razmjene iskustava i dobrih praksi.

2. Ako je to u skladu s domaćim tradicijama i praksom, države članice podstiču socijalne partnere, ne dovodeći pritom u pitanje njihovu autonomiju, da promovišu jednakost muškaraca i žena i fleksibilne uslove rada radi lakšeg uskladištanja poslovnog i privatnog života i da na odgovarajućem nivou sklapaju sporazume u kojima se utvrđuju antidiskriminaciona pravila u oblastima iz člana 1 koje ulaze u područje primjene kolektivnog pregovaranja. Ti sporazumi poštuju odredbe ovе direktive i relevantne domaće mjere za sprovođenje.

3. Države članice u skladu s domaćim pravom, kolektivnim ugovorima ili praksom podstiču poslodavce da planski i sistematski promovišu jedнако postupanje prema muškarcima i ženama na radnom mjestu, i u odnosu na mogućnosti zapošljavanja, stručnog osposobljavanja i napredovanja.

4. One u tu svrhu podstiču poslodavce da zaposlenima i/ili njihovim predstavnicima u redovnim razmacima obezbjeđuju odgovarajuće informacije o jednakom postupanju prema muškarcima i ženama u preduzeću.

Te informacije mogu uključivati pregled zastupljenosti muškaraca i žena na različitim

nivoima organizacije, njihove zarade i razlike u zaradama i moguće mjere za poboljšanje stanja u saradnji s predstvincima zaposlenih.				
<p>Član 22</p> <p>Dijalog s nevladnim organizacijama</p> <p>Države članice podršču dijalog s odgovarajućim nevladnim organizacijama, koje u skladu s domaćim pravom i praksom imaju legitimni interes da učestvuju u borbi protiv diskriminacije na osnovu pola s ciljem promovisanja načela jednakog postupanja.</p>	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o državnoj upravi („Sl. list CG“, broj 78/18) i Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sproveđenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Sl. list CG“, broj 41/18).	
<p>POGLAVLJE 3</p> <p>Opšte horizontalne odredbe</p> <p>Član 23</p> <p>Usklađenost</p> <p>Države članice preuzimaju sve potrebne mјere kako bi se obezbijedilo da se:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) ukinu svi zakoni i drugi propisi protivni načelu jednakog postupanja; (b) odredbe pojedinačnih i kolektivnih ugovora i sporazuma, internih pravilnika preuzeća kao i pravilnika kojima su uređena slobodna zanimanja i profesije odnosno pravilnika organizacija radnika i poslodavaca, kao i sva druga rješenja koja su protivna načelu jednakog postupanja, proglaše ništavim ili mogu proglašiti ništavim odnosno izmijeniti i dopuniti; 	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Ustavom Crne Gore („Sl. list CG“, br. 1/07 i 38/13).	

(c) sprijeći da se profesionalni sistemi socijalnog osiguranja koji sadrže takve odredbe odobre ili prošire upravnim mjerama.				
Član 24 Viktimizacija Države članice u svoje domaće pravne sisteme ugrađuju potrebne mјere kako bi zaštitile zaposlene i njihove predstavnike predviđene domaćim zakonima i/ili praksom od otpuštanja i drugih štetnih postupaka poslodavca, kao odgovor na internu pritužbu ili sudski postupak koji je pokrenut kako bi se nametnulo poštovanje načela jednakog postupanja.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10; 40/11, 18/14 i 42/17)	
Član 25 Sankcije Države članice utvrđuju propise o sankcijama koji se primjenjuju kod povreda odredaba domaćeg prava donešenih na osnovu ove direktive i preuzimaju sve potrebne mјere kako bi obezbijedile njihovu primjenu. Sankcije, koje mogu obuhvatati isplatu naknade žrtvi, moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice obavještavaju Komisiju o tim odredbama najkasnije do 5. oktobra 2005. godine, a bez odlaganja o svim naknadnim izmjenama i dopunama tih odredaba.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17).	
Član 26 Sprečavanje diskriminacije Države članice u skladu s domaćim pravom, kolektivnim sporazumima i praksom pоdstiču poslodavce i lica nadležna za stručno osposobljavanje da preduzmu djelotvorne mјere radi sprečavanja svih oblika diskriminacije na osnovu pola, a naročito uznemiravanja i seksualnog	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o rođnoj ravnopravnosti („Sl. list RCG“, br. 46/07, „Sl. list CG“, br. 73/10, 40/11, 35/15), Zakonom o zabrani zlostavljanja na radu,	

uznemiravanja na radnom mjestu i u vezi s mogućnošću zapošljavanja, stručnog osposobljavanja i napredovanja.		(„Sl. list CG”, br. 30/12, 54/16) i u članu 8Zakona o radu („Sl. list CG”, br. 49/08, 59/11, 66/12, 31/14, 53/14)	
Član 27 Minimalni zahtjevi <p>1. Države članice mogu uvesti ili nastaviti sproveđenje odredaba koje su s obzirom na zaštitu načela jednakog postupanja povoljnije od odredaba utvrđenih u ovoj direktivi. 2. Sproveđenje ove direktive ni u kom slučaju ne smije biti dovoljan razlog za smanjenje nivoa zaštite radnika u oblastima na koje se ona primjenjuje, ne dovodeći u pitanje pravo država članica da na promjene stanja odgovore donošenjem zakona i drugih propisa različitih od onih koji su na snazi u trenutku notifikacije ove direktive, pod uslovom da se pritom poštuju sve odredbe ove direktive.</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG”, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17).	
Član 28 Odnos prema odredbama Zajednice i odredbama domaćeg prava <p>1. Ova direktiva ne dovodi u pitanje odredbe koje se tiču zaštite žena, naročito u pogledu trudnoće i majčinstva. 2. Ova direktiva ne dovodi u pitanje odredbe Direktive 96/34/EZ i Direktive 92/85/EEZ.</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	
Član 29 Integrisanje načela jednakosti polova Države članice kod utvrđivanja i sproveđenja zakona i drugih propisa, politika i aktivnosti u oblastima na koje se odnosi ova direktiva aktivno	Nema odgovarajuće odredbe	Materija je regulisana Zakonom o rodnoj ravnopravnosti („Sl. list RCG”, br. 46/07, „Sl. list CG”, br. 73/10,	

uzimaju u obzir cilj jednakosti muškaraca i žena.			40/11, 35/15).	
<p>Član 30 Širenje informacija Države članice obezbjeđuju da sva zainteresovana lica budu prikladnim sredstvima obaviještena o mjerama koje se preduzimaju na osnovu ove direktive, kao i o odredbama koje su već na snazi, prema potrebi i na radnom mjestu.</p>	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17).	
<p>GLAVA IV ZAVRŠNE ODREDBE Član 31 Izvještaji</p> <p>1. Države članice do 15. februara 2011. godine Komisiji dostavljaju sve informacije potrebne za sastavljanje izvještaja o primjeni ove direktive koji Komisija izrađuje za Evropski parlament i Savjet.</p> <p>2. Ne dovodeći u pitanje stav 1, države članice svake četiri godine Komisiji dostavljaju tekstove svih mjera utvrđenih na osnovu člana 141 stav 4 Ugovora i izvještaje o tim mjerama i njihovom sprovođenju. Komisija na osnovu tih informacija svake četiri godine donosi i objavljuje izvještaj s komparativnom ocjenom svih mjera imajući u vidu Deklaraciju br. 28 priloženu uz Završni akt Ugovora iz Amsterdama.</p> <p>3. Države članice ocjenjuju poslove iz člana 14 stav 2 i imajući u vidu socijalne trendove odlučuju da li je opravданo da se nastavi sa sprovođenjem tih isključenja. One Komisiju periodično obavještavaju o rezultatima tog ocjenjivanja, a najmanje svakih 8 godina.</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

<p>Član 32 Ocjena Komisija će najkasnije do 15. februara 2011. godine ocijeniti primjenu ove direktive i prema potrebi predložiti izmjene i dopune koje smatra potrebnim.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neprenosivo</p>		
<p>Član 33 Sprovođenje Države članice dužne su da usvoje zakone i druge propise potrebne za usklajivanje s ovom direktivom najkasnije do 15. avgusta 2008. godine ili u istom roku obezbjeđuju da uprava i radnici sporazumom uvedu potrebne odredbe. Državama članicama se kod posebnih teškoća može dati još najviše jedna godina za usklajivanje s ovom direktivom. Države članice preduzimaju sve potrebne korake kako bi garantovale rezultate propisane ovom direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera. Kada države članice utvrde ove mjere, one će sadržati pozivanje na ovu direktivu ili se pozivanje na ovu direktivu navodi prilikom njihovog službenog objavljivanja. One uz takvo pozivanje navode i izjavu da pozivanja na direktive koje prestaju da važe ovom direktivom u postojećim zakonima i drugim propisima treba tumačiti kao pozivanja na ovu direktivu. Načine takvog pozivanja i formulaciju izjave utvrđuju države članice. Obaveza prenošenja ove direktive u domaća zakonodavstva ograničena je na odredbe koje su sadržajno promijenjene u odnosu na ranije direktive. Obaveza prenošenja odredaba koje sadržajno nijesu promijenjene proizilazi iz ranijih direktiva. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neprenosivo</p>		

odredaba domaćeg prava koje donesu u oblasti na koju se odnosi ova direktiva.				
Član 34 Prestanak važeња 1. Direktive 75/117/EEZ, 76/207/EEZ, 86/378/EEZ i 97/80/EZ prestaju da važe od 15. avgusta 2009. godine, ne dovodeći u pitanje obaveze država članica u vezi s rokovima za prenošenje u domaće pravo i primjenu direktiva iz Dijela B Aneksa I. 2. Pozivanja na direktive koje prestaju da važe tumače se kao pozivanja na ovu direktivu i tumače se u skladu s uporednom tabelom koja se nalazi u Aneksu II.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 35 Stupanje na snagu Ova direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Evropske unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 36 Adresati Ova direktiva upućena je državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Sačinjeno u Strazburu, 5. jula 2006. godine				
Direktiva 2006/123/EZ				
Član 1 - Član 13	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog propisa	
POGLAVLJE IV SLOBODNO KRETANJE USLUGA ODJELJAK 1 Sloboda pružanja usluga i s tim povezana odstupanja Član 16	IX. AGENCIJA Uslovi za rad agencije Član 81 Agenciju može osnovati fizičko ili pravno lice. Za obavljanje poslova u vezi sa	Potpuno usklađeno	Materija je dodatno regulisana i Zakonom o uslugama („Sl. list CG“, broj 71/17)	

<p>Sloboda pružanja usluga</p> <p>1. Države članice poštuju pravo pružalaca da pružaju usluge u državi članici u kojoj nemaju sjedište.</p> <p>Država članica u kojoj se pruža usluga obезбеђuje slobodni pristup i slobodno obavljanje uslužne djelatnosti na svojoj teritoriji.</p> <p>Države članice ne smiju uslovjavati pristup ili obavljanje uslužne djelatnosti na svojoj teritoriji ispunjavanjem nekog zahtjeva koji ne poštuje sljedeća načela:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) nediskriminacije: zahtjev ne smije biti neposredno ili posredno diskriminatoran s obzirom na državljanstvo niti, u slučaju pravnih lica, državu članicu u kojoj imaju sjedište; (b) nužnosti: zahtjevi moraju biti opravdani razlozima javnog reda, javne sigurnosti, javnog zdravlja ili zaštite životne sredine; (c) srazmernosti: zahtjev mora biti prikladan za ostvarivanje postavljenog cilja i ne smije preći ono što je nužno za ostvarivanje tog cilja. <p>2. Države članice ne smiju ograničiti slobodu pružanja usluga, ako pružalac ima sjedište u drugoj državi članici, namećući bilo koji od sljedećih zahtjeva:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) obavezu da pružalac ima sjedište na njihovoj teritoriji; (b) obavezu da pružalac pribavi odobrenje od njihovih nadležnih organa, uključujući upis u registar ili registraciju kod profesionalnog tijela ili udruženja na njihovoj teritoriji, osim ukoliko je to predviđeno ovom Direktivom ili drugim instrumentima prava Zajednice; 	<p>zapošljavanjem, u skladu sa ovim zakonom, agencija treba da ispunjava uslove u pogledu prostora, kadra i opreme, koje propisuje Ministarstvo.</p> <p>Uslove iz stava 2 ovog člana mora da ispunjava i organizaciona jedinica agencije koja se obrazuje na određenoj teritoriji.</p> <p>Agencija sa sjedištem u državi članici Evropske unije koja u toj državi obavlja poslove u vezi sa zapošljavanjem, može u Crnoj Gori privremeno ili povremeno obavljati ove poslove, koje je prema propisima države u kojoj ima sjedište ovlašćena da obavlja, nakon što o tome obavijesti Ministarstvo, u pisanim ili elektronskom obliku.</p> <p>Odložena primjena</p> <p>Član 89</p> <p>Odredbe čl. 7 i 81 stav 4 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.</p>			
--	---	--	--	--

(c) zabranu da pružalač uspostavi određeni oblik ili vrstu infrastrukture na njihovoj teritoriji, uključujući službu ili kancelariju, koja je pružaocu potrebna za pružanje predmetnih usluga;

(d) primjenu određenih ugovornih sporazuma između pružaoca i primaoca, kojima se samozaposlenim licima onemogućava ili ograničava pružanje usluga;

(e) obavezu pružaoca da posjeduje identifikacioni dokument koji su izdali njihovi nadležni organi, koji je potreban za obavljanje uslužne djelatnosti;

(f) zahtjeve koji utiču na upotrebu opreme i materijala koji čine sastavni dio usluge koja se pruža, izuzev opreme i materijala potrebnih iz razloga bezbjednosti i zdravlja na radu;

(g) ograničenja slobode pružanja usluga iz člana 19.

3. Državi članici, u koju se pružalač preseli, nije onemogućeno propiše zahtjeve u pogledu obavljanja uslužne djelatnosti, ako su ti zahtjevi opravdani razlozima javnoga reda, javne sigurnosti, javnog zdravlja ili zaštite životne sredine i ako su u skladu sa stavom 1. Toj državi članici, takođe, nije onemogućeno da, u skladu sa pravom Zajednice, primjeni svoje propise o uslovima zapošljavanja uključujući one predviđene kolektivnim ugovorima.

Član 17- član 37	Nema odgovarajuće odredbe	Materija nije predmet regulisanja ovog propisa
Član 38 - član 46	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

27.12.2018.

100-65/17-28

Broj: 03-01-19438/1

Podgorica, 27.12.2018. godine

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA
-n/r ministra, g-Kemala Purišića-

Poštovani,

Povodom *Predloga zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Razlozi za donošenje Zakona su potreba preciznijeg definisanja posredovanja pri zapošljavanju kao temeljne aktivnosti Zavoda za zapošljavanje, nedovoljno precizna definicija ko se smatra nezaposlenim llicem, nedovoljno fleksibilno propisane mјere aktivne politike zapošljavanja, neusklađenost iznosa prava na novčanu naknadu sa Konvencijom MOR-a broj 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja, nedovoljno precizirani poslovi Agencije za zapošljavanje i sl.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaja o analizi propisa utvrđeno je da će za sprovodenje Zakona neophodno je godišnje obezbijediti sredstva iz budžeta u iznosu od 18,7 mil. €. Od ukupnog iznosa potrebnih sredstava iznos od 12,5 mil. € odnosi na isplatu prava za vrijeme nezaposlenosti, dok se iznos od 6,2 mil. € odnosi na realizaciju mјera aktivne politike zapošljavanja.

Naime, pravo na novčanu naknadu stiže osiguranik kojem je, u smislu posebnog zakona prešao radni odnos bez njegove saglasnosti ili krivice, i koji u trenutku prestanka radnog odnosa ima staž od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 mjeseci. Nadalje, osiguranik koji je bio u radnom odnosu na nepunim radnim vremenom stiže pravo na novčanu naknadu, ako po preraspodjeli radnog vremena na puno radno vrijeme ispunii uslove iz stava 1 ovog člana. Takođe, pravo na novčanu naknadu stiže i osiguranik koji je, u smislu posebnog zakona, prešao da obavlja preduzetničku, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje bez

81000 Podgorica, ul. Stanka Dragojevića br. 2
tel: +382 20 242 835; fax: +382 20 224 450; e-mail: mif@gov.me

svoje krivice, i u trenutku prestanka obavljanja te djelatnosti, ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 mjeseci.

Predloženim odredbama zakona koje se odnose na ostvarivanje prava na novčanu naknadu izbrisane su odredbe koje su se odnosile na isplatu ove naknade za nezaposlena lica sa invaliditetom, koje se na osnovu podataka od strane Zavoda za zapošljavanje dovele do rasta troškova na mjesecnom nivou a samim tim i na godišnjem.

U odnosu na važeći zakon izmjene se odnose na minimalan staž osiguranja koji je do sada bio 12 mjeseci, dok se predloženim zakonom propisuje na 9 mjeseci, a sve u skladu sa Konvencijom MOR-a broj 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja.

Takođe, članom 57 predviđeno je da novčana naknada iznosi 56 % od minimalne zarade utvrđene u skladu sa zakonom, dok je važećim Zakonom propisana na iznos od 40% od minimalne zarade, a sve u skladu sa Konvencijom MOR-a broj 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja.

U skladu sa zaljećima sa Komisije za ekonomsku politiku i finansijski sistem održane 26. decembra 2018. godine, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Ministarstvo finansija usaglali su da član 57 stav 1 glasi:

„Novčana naknada iznosi 120% obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene opštim propisima o radu“.

Takođe, usaglašeno je da se u prelaznim i završnim odredbama preciziraju prava nezaposlenih lica stečena na osnovu propisa koji se stavlja van snage, a koja nisu obuhvaćena ovim zakonom.

U skladu sa navedenim prema procjenama od strane Zavoda za zapošljavanje godišnji trošak za isplatu novčane naknade za nezaposlena lica iznosio bi oko 12,5 mil. €.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija je saglasno sa ostalim odredbama Predloga zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, uz obavezu Zavoda za zapošljavanje da sredstva potrebna za realizaciju aktivnosti iz Aktivne politike zapošljavanja uskladi sa sredstvima opredijeljenim godišnjim zakonima o budžetu za te namjene.

S poštovanjem,

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAĆ PROPISA	Ministarstvo rada i socijalnog sticanja
NAZIV PROPISA	Prijedlog zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti osteceni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Problemi koje treba da riješi predloženi akt odnose se na to da dosadašnja primjena Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti („Službeni list CG”, br. 14/10, 45/12, 61/13, 20/15 i 52/16), te stanje i kretanja na tržištu rada, nameću potrebu daljeg inoviranja određenih zakonskih rješenja, odnosno utvrđivanja novih, u smislu unaprijeđenja poslova u vezi sa zapošljavanjem, kroz kreiranje efikasnijeg zakonskog okvira, koji će omogućiti veću fleksibilnost i efikasnost na tržištu rada i obezbjeđivanje minimalnog iznosa socijalnog osiguranja-novčane naknade za vjerne nezaposlenosti.

Uzroci problema zbog kojih se predlaže donošenje ovog akta su nedovoljno dobro definisana uloga Zavoda za zapošljavanje kao institucije koja posreduje u zapošljavanju, neprecizna definicija ko se smatra nezaposlenim licem, nedovoljno fleksibilno propisane mјere aktivne politike zapošljavanja, te neusklađenost iznosa prava na novčanu naknadu sa Konvencijom MOR-a br.102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja, nedovoljno precizirani poslovi agencija za zapošljavanje, te posredovanje pri zapošljavanju građana Crne Gore na radu u inostranstvu.

Postojedice problema: nedovoljna aktivnost kad je u pitanju posredovanje pri zapošljavanju, veliki broj nezaposlenih lica na evidenciji nezaposlenih, nedovoljna fleksibilnost i prilagođenost potrebama tržišta rada prilikom donošenja i sprovodenja mјera aktivne politike zapošljavanja, neusklađenost iznosa novčane naknade za nezaposlena lica sa Konvencijom MOR-a br. 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja, posebno sа aspekta procesa evropskih integracija.

U najvećoj mjeri su oštećeni Zavod za zapošljavanje kao institucija koja posreduje u zapošljavanju i sprovodi aktivne mјere na tržištu rada u cilju smanjenja nezaposlenosti i povećanja zaposlenosti, kao i poslodavci koji treba da koriste usluge koje sprovodi Zavod kao institucija koja je zadužena za implementaciju navedenog zakona.

Opcija "status quo" bi negativno uticala na dalji problem koji se ogleda u rastu broja registrovanih lica, odnosno lica koja aktivno nјe tražе posao i time uzrokuju fiktivnu nezaposlenost. Sa druge strane, implementacija mјera aktivne politike zapošljavanja i dalje bi bila nedovoljno fleksibilna i uskladena sa potrebama tržišta rada. Takođe, pravo na novčanu naknadu i dalje bi ostvarivala i lica koja nijesu imala staž osiguranja i u iznosu ispod najnižeg standarda socijalnog osiguranja.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Cilj, koji se predloženim zakonom želi postići je smanjenje fiktivne nezaposlenosti kroz jačanje usluga posredovanja pri zapošljavanju, pravovremениm i ciljanim sprovodenjem mjera aktivne politike zapošljavanja u cilju povećanja zaposlenosti i smanjenja nezaposlenosti i obezbjeđivanja minimalnog iznosa socijalnog osiguranja.

Navedeni ciljevi predloženi ovim propisom u skladu su sa Programom ekonomskih reformi za 2017-2019, Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje i Nacionalnom strategijom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2016-2020.

3. Opcije

- Koje su moguce opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Ostvarivanje navedenih ciljeva moguće je samo donošenjem novog Zakona kojim se uređuje posredovanje pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti.

Nevajanje predloženih rješenja u uslovima oporavka ekonomije nakon ekonomske krize, negativno bi uticalo na dalji rast nezaposlenosti, posebno fiktivne nezaposlenosti, koja uzrokuje i rad na crno, na sprovodenje mjera aktivne politike zapošljavanja koja ima za cilj da u kratkom vremenskom roku pokuša da izbalansira odnose ponude i tražnje na tržištu radu, kao i na ostvarivanje prava na novčanu naknadu bez obzira da li je kao zaposleno lice uplaćivao doprinos po osnovu nezaposlenosti.

Usvajanje Prijedloga zakona predviđeno je Programom ekonomskih reformi 2017-2019 i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektnе.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurenca.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Nova rješenja treba najveći uticaj da imaju na nezaposlena lica u smislu povećanja njihove zapošljivosti i ostvarivanja socijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti.

Pozitivni efekti:

- poboljšanje statusa nezaposlenih lica za vrijeme nezaposlenosti,
- brže uključivanje nezaposlenih lica u tržište rada kroz mjere aktivne politike zapošljavanja.,
- obezbjeđivanje minimalnog iznosa novčane naknade u skladu sa Konvencijom MOR-a br. 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja

Negativni efekti:

- potreba obezbjeđivanja dovoljnog iznosa sredstava iz Budžeta Crne Gore za mjere aktivne politike zapošljavanja i sredstava za prava za vrijeme nezaposlenosti.

Dodataknih troškova za nezaposlena lica i privedu neće biti.

Pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti obezbjeđivanjem sredstava za aktivnu politiku zapošljavanja i prava za vrijeme nezaposlenosti.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistekći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Dobjaviti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i to: za pravo na novčanu naknadu 12,5 mil.€ (čl. 46-57 Prijedloga zakona), pravo na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mјere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti (član 58 Prijedloga zakona) i za mјere aktivne politike zapošljavanja (čl. 35-45 Prijedloga zakona) 6,0 mil.€ . Navedena sredstva su prikazana shodno Nacrtu budžeta ZZCG za 2019. godinu.

Sredstva za ostvarjanje prava na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mјere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti uključena su u sredstva opredijeljena za mјere aktivne politike zapošljavanja.

-Obezbeđenje finansijskih sredstava, kao i kod primjene važećeg Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, vršilo bi se tokom fiskalne godine.

-Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze, osim ukoliko se u skladu sa procesom pristupanja realizuje određeni projekat kroz podršku iz sredstava instrumenta predpristupne pomoći (IPA)

-Da, sredstva su planirana i za tekuću godinu imajući u vidu primjenu važećeg Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, po osnovu kojeg se i opredjeljuju sredstva kod Zavoda za zapošljavanje za njegovu implementaciju. Takođe, Nacrtom budžeta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za 2019. godinu planirana su sredstva za aktivne mјere politike zapošljavanja i prava za vrijeme nezaposlenosti.

-Usvajanjem propisa predviđeno je donošnje podzakonskih akata, za implementaciju predviđenih zakonskih rješenja, ali neće proistekći nove finansijske obaveze.

-Cilj sprovođenja mјera aktivne politike zapošljavanja je povećati zapošljivost nezaposlenih lica. Stvaranjem uslova za veću fleksibilnost sprovođenja ovih mјera, u skladu sa trenutnim potrebama tržišta rada, procjenjuje se da će doći i do novog zapošljavanja ili veće zapošljivosti nezaposlenih lica. Samim tim moguće je očekivati i određeni prihod na Budžet Crne Gore po osnovu ovog zapošljavanja.

-Procjena fiskalnog uticaja: Imajući u vidu, da su Prijedlogom zakona definisana prava za vrijeme nezaposlenosti i aktivna politika zapošljavanja na način:

I PRAVA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI (čl.46-58)

Prijedlogom Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti propisano je da je osiguranje od nezaposlenosti dio sistema obveznog socijalnog osiguranja kojim se, na načelima

uzajamnosti i solidarnosti, svim osiguranim licima obezbjeđuju prava u skladu sa ovim zakonom. Osiguranje od nezaposlenosti se sprovodi u skladu sa posebnim zakonom (član 46).

Osiguranjem od nezaposlenosti nezaposlenom licu se obezbjeđuje pravo na novčanu naknadu. Za vrijeme korišćenja prava na novčanu naknadu, nezaposlenom licu se obezbjeđuju penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje (član 47).

Pravo na novčanu naknadu stiče osiguranik kojem je, u smislu posebnog zakona, prestao radni odnos bez njegove saglašnosti ili krivice, i koji u trenutku prestanka radnog odnosa ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 mjeseci. Nadalje, osiguranik koji je bio u radnom odnosu sa nepunim radnim vremenom stiče pravo na novčanu naknadu, ako po preraspodjeli radnog vremena na puno radno vrijeme ispunil uslove iz stava 1 ovog člana. Pravo na novčanu naknadu stiče i osiguranik koji je, u smislu posebnog zakona, prestao da obavlja preduzetničku, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje bez svoje krivice, i u trenutku prestanka obavljanja te djelatnosti, ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 mjeseci (član 48).

Novčana naknada pripada nezaposlenom licu, ukoliko je ispunilo propisane uslove, i to u trajanju:

- 1) tri mjeseca ako ima staž osiguranja od devet mjeseci do pet godina;
- 2) šest mjeseci ako ima staž osiguranja od pet godina do 15 godina;
- 3) devet mjeseci ako ima staž osiguranja od 15 godina do 25 godina;
- 4) 12 mjeseci ako ima staž osiguranja od 25 godina do 35 godina;
- 5) ako ima više od 35 godina staža osiguranja - do ponovnog zaposlenja, odnosno do ispunjavanja uslova u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom. (član 52).

Novčana naknada iznosi 120% od obračunске vrijednosti koeficijenta utvrđene zakonom i drugim propisom.

Na iznos novčane naknade obračunavaju se doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje, u skladu sa posebnim zakonom.

Kod procjene fiskalnog uticaja primjene Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti kada je u pitanju pravo na novčanu naknadu, pošlo se od sljedećih pretpostavki:

1. Da će na godišnjem nivou ovo pravo ostvariti novih 800 korisnika
2. Da je prosječno trajanje prava na novčanu naknadu sedam mjeseci.
3. Da je neto iznos novčane naknade 108,00€, odnosno bruto 134,79€.
4. Nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo po osnovu nezaposlenosti, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja da koristi pravo u istom obimu, trajanju i iznosu i nakon stupanja na snagu ovog zakona
5. Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se prema propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovog zakona.
6. Da će određenom broju korisnika prestati pravo na nočanu naknadu (ostvarivanje prava na penziju, istek roka primanja novčane naknade, zaposlenjem i sl.).

-Za nove korisnike prava na novčanu naknadu ($1 + 2 + 3$) na godišnjem nivou potrebno je obezbijediti 455.888,00€;

-Za postojeće korisnike prava na novčanu naknadu ($4+5+6$) na godišnjem nivou potrebno je obezbijediti 11.744.112,00€.

Dakle, ukupan godišnji iznos za ostvarivanje prava po osnovu novčane naknade iznosi 12,5 mil.€.

PRAVO NA NOVČANU POMOĆ I NAKNADU TROŠKOVA PREVOZA ZA VRIJEME OBRAZOVANJA I OSPOBLJAVANJA, I UKLJUČIVANJA U DRUGE MJERE USMJERENE NA POVEĆANJE ZAPOSLENOSTI, ODNOŠNO SMANJENJE NEZAPOLENOSTI - član 58

-Nezaposleno lice koje je Zavod uputio na obrazovanje, osposobljavanje i u druge mjeru usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, ima pravo na novčanu pomoć, u visini do

15% od prosječne mjesечne bruto zarade u Crnoj Gori, ostvarene u prethodnoj godini po zaposlenom, prema podacima organa uprave nadležnog za poslovne statistike.

Nezaposleno lice, koje je upućeno na obrazovanje, ospozobljavanje i u druge mјere usmјerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, van mјesta prebivalista, odnosno boračka, ima pravo na naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja. Visina troškova prevoza utvrđuje se u visini troškova javnog prevoza u državskom i željezničkom saobraćaju.

Za ostvarivanje prava na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za nezaposleno lice za vrijeme obrazovanja i ospozobljavanja i uključivanja u druge mјere usmјerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava u iznosu od 1.000.000,00 €, od kojih za novčanu pomoć 790.000,00 €, a za naknadu troškova prevoza 210.000,00 €. Procjena potrebnih sredstava za novčanu pomoć urađena je na osnovu prakse u primjeni Pravilnika o načinu ostvarivanja novčane pomoći za nezaposleno lice („Sl. list CG”, broj 39/18) (koji se primjenjuje od 23. 06.2018. godine), kao i na osnovu broja učesnika programa aktivne politike zapošljavanja u 2018. godini, kao i planiranog broja učesnika ovih programâ u narednom periodu.

Sredstva po osnovu prava na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i ospozobljavanja, i uključivanja u druge mјere usmјerene na povećanje nezaposlenosti odnosno smanjenje nezaposlenosti se isplaćuju iz sredstava opredijeljenih za mјere aktivne politike zapošljavanja.

II AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA (Član 35-45)

Mјere aktivne politike zapošljavanja sprovođe se kroz programe koje donosi Upravni odbor Zavoda.

Mјere aktivne politike iz stava 1 ovog člana odnose se na:

- 1) obrazovanje i ospozobljavanje odraslih;
- 2) podsticaje za zapošljavanje;
- 3) direktno otvaranje radnih mјesta; i
- 4) podsticaje za preduzetništvo

Zavod može sprovoditi i druge mјere aktivne politike zapošljavanja u zavisnosti od potreba tržišta rada i identifikacije ciljnih grupa, koje su utvrđene u Akcionom planu i Programu rada Zavoda.

Tokom prethodnih godina, za mјere aktivne politike zapošljavanja iz Budžeta Crne Gore opredjeljivala su se u sljedećim iznosima:

Za 2015. godinu, 2.550 mil.€ + 2,0 mil.€ za Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom kao posebnu mjeru aktivne politike za lica sa invaliditetom;

Za 2016. godinu 2.600 mil.€ + 3,0 mil.€ za Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom kao posebnu mjeru aktivne politike za lica sa invaliditetom;

Za 2017 godinu 2.800 mil.€ + 6,0 mil.€ za Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom kao posebnu mjeru aktivne politike za lica sa invaliditetom;

Za 2018. godinu 4.600 mil.€ za mјere aktivne politike zapošljavanja i 6,0 mil.€ za Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom kao posebnu mjeru aktivne politike za lica sa invaliditetom.

Za 2019 godinu Nacrtom budžeta ZZZCG planirano je 6,0 mil.€ za mјere aktivne politike zapošljavanja. U ovaj iznos uključena su i potrebna sredstva za pravo na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i ospozobljavanja, i uključivanja u druge mјere usmјerene na povećanje nezaposlenosti odnosno smanjenje nezaposlenosti.

Potrebna/konačna sredstva za realizaciju mјera aktivne politike zapošljavanja uskladiće se sa sredstvima opredijeljenim Zakonom o budžetu Crne Gore za 2019. godinu.

Kada su u pitanju potrebna sredstva za mјere aktivne politike zapošljavanje projekcija je izvršena na osnovu zahtjeva EK da se obim ovih sredstava poveća i projekcija Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

- Ministarstvo finansija je na tekstu Prijedloga zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti dalo Mišljenje broj 02-03-17687/1 od 8. novembra 2017. godine i Mišljenje broj 03-01-19438/1 od 27.12.2018. godine.

6: Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznaciti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznaciti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili cijlane konsultacije).
- Naznaciti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaci odnosno nijesu prihvaci. Obrazložiti.

- Prilikom donošenja predloženog propisa korišćena je podrška od strane eksperata iz Republike Hrvatske kroz TAIEX.
- Prilikom donošenja predloženog propisa formirana je široka radna grupa od predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva finansija, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Unije poslodavaca Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore, Unije slobodnih sindikata Crne Gore i NVO.
- Članovi radne grupe postigli su konsenzus u svim pitanjima koja su bila predmet predloženih izmjena.
- Konsultacije su sprovedene u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona („Službeni list CG”, br. 12/12).
- Javna rasprava je počela objavljivanjem javnog poziva za učešće u raspravi, na internet stranici Ministarstva rada i socijalnog staranja i portal e-uprave, dana 05.08.2017. godine i trajala je 40 dana od dana objavljivanja. Uz javni poziv objavljen je tekst Nacta zakona sa obrazloženjem. U okviru javne rasprave održan je okrugli sto u Podgorici dana 13.09.2017. godine. Na okruglom stolu prisustvovalo je 38 učesnika, predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, agencija za zapošljavanje, Unije slobodnih sindikata Crne Gore, Unije poslodavaca Crne Gore, UNHCR, nevladinog sektora i druge zainteresovane javnosti. Izveštaj sa javne rasprave objavljen je na internet stranici Ministarstva rada i socijalnog staranja i portal e-uprave, dana 28.09.2017. godine.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjeri biti preduzeće tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Ne postoje prepreke za implementaciju propisa;
- Donijeće se odgovarajuća podzakonska akta za primjenu propisa,
- Indikator koji će se mjeriti ispunjenje ciljeva je stopa registrirane nezaposlenosti, te broj nezaposlenih lica uključenih u mjeru aktivne politike zapošljavanja;
- Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Zavod za zapošljavanje Crne Gore će biti zaduženi za monitoring i evaluaciju primjene propisa.

Datum i mjesto

27.12.2018.godine

MINISTAR